

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

7. ČÍSLO / XIII. ROČNÍK

8 Kč (11 Sk)

13. ÚNORA 2005

Z obsahu:

**Poselství Jana Pavla II.
k postní době 2005**
- strana 2 -

**Anežka z Langeaku
(1602-1634)**
- strana 4 -

**Život stojí vždy za to,
abychom ho žili**
Svědectví Davida Sterna,
který zůstal po nehodě
zcela ochrnlý
- strana 6 -

Kněžské poslání
Dr. Guido Rodheut
- strana 8 -

**Nedorozumění kolem
mezináboženského dialogu**
- strana 10 -

Jiní přijdou na tvé místo
- strana 12 -

Zlo přemůžeš jen dobrem
Mons. Jan Graubner
- strana 12 -

Já jsem (7)
Eucharistické meditace
ctih. Conchity Armidy
- strana 13 -

**Sv. Valentýn a svátek
zamilovaných**
- strana 14 -

*...je psáno: „Pánu, svému Bohu,
se budeš klanět a jen jemu sloužit.“
(Mt 4,10)*

Poselství Jana Pavla II. k postní době 2005

Milé sestry a bratři!

Každý rok nám postní doba nabízí příhodnou příležitost k zintenzivnění modlitby a pokání, které otevírá srdce pro poslušné přijetí Boží vůle.

Je to duchovní cesta přípravy na slavnost Kříže a Zmrtvýchvstání Ježíše Krista, zvláště tím, že nasloucháme Božimu slovu a velkodušně vykonáváme skutky bliženské lásky.

Je mým přáním svěřit Vám, bratři a sestry, v tomto roce téma více než aktuální, které je vysloveno ve verších Deuternomia: *On je tvůj život, on je délka tvého života (Dt 30,20)*. Tato slova adresuje Mojžíš lidu, aby ho pozval do země Moáb ke smlouvě s Bohem: *Abys byl živ, ty i tvoje potomstvo, miluj Pána, svého Boha, poslouchej ho a pevně se k němu přimkni (Dt 30,19-20)*. Věrnost této smlouvě je pro Izrael zárukou pro budoucnost života, *abys mohl sídlit v zemi, o které Hospodin přísahal tvým otcům, Abrahámovi, Izákovi a Jakobovi, že jim ji dá (Dt 30,20)*. Z biblického pohledu je dosažení zralého života znamením Boží zehajující přízně. Dlouhý život je zvláštní Boží dar.

Chtěl bych Vás pozvat, abyste o tomto tématu v postní době přemýšleli, aby se prohloubilo vědomí o roli starých lidí ve společnosti a v Církvi a o jejich láskyplném přijetí. Dnešní společnost prožívá prodloužení lidského života a z toho plyne rostoucí počet starých lidí, mezi jiným také díky vědě a medicíně. To vyžaduje zesílenou pozornost pro tzv. „třetí životní období“, aby ti, kteří jsou postiženi, zakoušeli odpovídající pomoc a mohli se začlenit do společnosti. Starost o staré lidi v jejich rozličných těžkostech je úkolem věřících, zvláště pak církevních společenství západní společnosti, ve které je tento problém obzvláště patrný.

Lidský život je drahocenný dar, který je nutno v každé fázi

milovat a chránit. Příkaz *Nezabiješ!* požaduje pozornost a podporu pro lidský život od jeho počátku až do přirozeného konce. Tento příkaz platí také tehdy, když se dostaví nemoci a úbytek sil omezuje člověka v jeho soběstačnosti. Když se stárnou

s jeho neoddělitelnou námahou přijímá vědomě ve světle víry, může se stát vzácnou příležitostí k hlubšímu pochopení tajemství kříže, které propůjčuje lidské existenci plný smysl.

Starý člověk potřebuje v tomto ohledu pochopení a pomoc. Chtěl bych zde vyjádřit své ocenění pro všechny ty, kteří se věnují této záležitosti, a ostatní ochotné povzbudit, aby využili postní dobu ke svému přínosu. Pak se už nebude mnoho starých lidí cítit jako přítěž společnosti a někdy přímo vlastní rodiny, jakmile jsou vystaveni osamocení a pokušení skleslosti.

Je zapotřebí posílit vědomí veřejného mínění, že staří li-

dé jsou v každém případě drahocenný poklad. Nechť se proto zlepši hospodářské podpory a zákonodárné iniciativy, které zabrání vylučování starých lidí ze společenského života. Ve skutečnosti se společnost věnovala v posledních desetiletích těm-

to potřebám s větší pozorností a medicína vyvinula terapie, které se osvědčily jako účinné pro dlouhodobě nemocné.

Větší míra času je v tomto životním úseku pro staré lidi příležitostí, aby si sami kladli ústřední otázky, které se dříve kvůli zájmům pokládaným za přednostní neuplatňovaly. Vědomí blízcího se naplnění umožňuje starým lidem, aby se soustředili na to podstatné a dívali se jako na důležité na to, co spolu se zánikem let zůstává zachováno.

Právě na základě této každému vlastní situace připadá starým lidem ve společnosti specifická role. Je-li pravda, že člo-

věk žije z dědictví předků a že jeho budoucnost závisí od způsobu, jak mu jsou zprostředkovány hodnoty kultury jeho národa, pak mohou moudrost a zkušenosti starých lidí osvěcovat cestu ke stále dokonalejší civilizaci.

Jak důležité je odhalení tohoto vzájemného obohacování generací! Postní doba se svou jasnou výzvou k obrácení a k solidaritě staví tak do středu pozornosti tak důležitá témata, která jsou významná pro všechny. Co by se stalo, kdyby se Boží lid podvolil určité mentalitě současnosti, která pokládá naše bratry a sestry takřka za neužitečné, protože pro křehkost věku a choroby jsou omezeni ve svých schopnostech? Jak jiné je naopak společenství, jestliže počínaje rodinou zůstává vždy otevřené a pozorné ke starým lidem.

Milé sestry a bratři, promysleme během postní doby s pomocí Božího slova, jak je důležité, aby každá společnost pomáhala s láskyplným pochopením všem, kteří stárnou. Kromě toho je naléhavě nutné přistupovat s důvěrou k tajemství smrti, aby se konečně setkání s Bohem uskutečnilo ve vnitřním míru a s vědomím, že nás přijme ten, který nás *uhnětl v matčině lůně* (srov. Ž 139,13b) a který nás chtěl mít *ke svému obrazu a podobnosti* (srov. Gn 1,26).

Maria, naše průvodkyně na cestě postní dobou, kéž vede všechny věřící, zvláště staré lidi k hlubšímu poznání ukřižovaného a zmrtvýchvstalého Krista, posledního základu naší existence. Ona, věrná služebnice svého božského Syna, kéž vystoupí spolu se sv. Jáchymem a Annou jako přímlyvkyně za jednoho každého z nás „nyní i v hodinu smrti naší.“

Všem mé apoštolské pozhnaní!

Ve Vatikánu 8. září 2004

Jan Pavel II.

EDITORIAL

Na začátku svatopostní doby po celá staletí doprovázel kněz svátostinu sypání popela na hlavu věřících slovy: *Pamatuj, človče, že jsi prach a v prach se obrátíš*. Jsou to slova nadmíru vážná a staví člověka tváří v tvář skutečnosti, na kterou nerad myslí. Je to připomínka, že ze všeho toho pozemského, na čem si člověk zakládá a za čím se pachtí, nezbude více než hromádka popela. Tomu, kdo

je plný síly, sebejistoty, ambicí a plánů, se něco takového zdá takřka nepředstavitelné. I reformátoři liturgie jako by se zalekli této skutečnosti, dávají knězi k dispozici raději jinou, méně šokující větu z evangelia. A přece ta staletá výzva neříká nic nereálného. Spíše nereálné je pro mnohé uvěřit ve vlastní nicotnost a podle tohoto vědomí žít. Není divu, vždyť celá

Pokračování na str. 9

Boj s Pokušitelem

Zamyšlení nad liturgickými texty
dnešní neděle

Jdi mi z cesty, Satane!

Aby ses mohl dnes setkat s Pánem, musíš poprosit Ducha Svatého, aby tě podobně jako jeho zavedl do pouštní samoty, kam se Ježíš uzavřel na čtyřicet dní a čtyřicet nocí. Pokloň se Duchu Svatému a pros jej, aby prohloubil tvou víru v jeho trvalou přítomnost a působení a naučil tě vnímat jeho hlas, jak ti to svým příkladem ukazuje sám Boží Syn.

Ježíš se odebral na poušť, aby zde strávil delší čas v samotě, ale také o hladu a žizni. Proč se k tomu rozhodl? Chystá se na své velké poslání nejen jako Bůh, ale také jako člověk. Chce ti svým dobrovolným postem dát názorný příklad, jak je třeba postupovat, aby duch dokázal ovládnout to, co je tělesné, a naučil se řídit se nikoliv hlasem těla, ale hlasem Ducha. Uvědom si se zahánbením, jak ses dosud bál ticha a samoty, jak jsi dával spíše přednost svému pohodlí a podřizoval se tomu, co sis měl s Boží pomocí podrobit. Abys mohl být hlasatelem Božího království, potřebuješ duchovní sílu, která se upevňuje v sebekázní a samotě. Nenechej se oklamat, že něco takového už dnes neplatí. Přesvědčíš se o tom, jestliže vytrváš a staneš se svědkem duchovního zápasu, který musel podstoupit sám Pán.

Ježíšovy exercicie vyprovokovaly Satano-
vu pozornost. Nepřítel všeho dobrého dokáže velmi dobře vyušit, kdykoliv se někdo připravuje k dílu, které by mohlo ohrozit jeho zájmy. Nesmíš se divit, že lstivě proniká i tam, kde ses chystal prodlévat v samotě jen se svým Bohem. Ježíš dopouští, aby ho Zlý pokoušel. Jeho dnešní vystoupení tě má přesvědčit nejen o **skutečné osobní existenci Satana** a ukázat ti také jeho lstivost a prohanost.

Pokušitel dovedně využívá aktuální situace. Aby zmařil plody postu a odříkání, snaží se lákavým obrazem vyvolat žádostivost. Nezažil jsi již nejednou tuto jeho taktiku? Protože mu vadí cesta, kterou chceš nastoupit, přichází s představami, které mají probudit tvůj nepokoj a napětí, aby se ti tvá trpělivost a vytrvalost stala nesnesitelnou, a tak se mu podařilo zmařit tvůj dobrý záměr. Připomeň si však také, že kdykoliv jsi mu třeba jen málo uvěřil, nabízené uspokojení ti přineslo spíše znechucení a rozčarování a připravilo tě o sílu k novému vzepětí.

Způsob, jakým odpovídá ďáblu Pán, je pro tebe názorným příkladem, jak se v takové situaci zachovat. Nesetrvávej svým po-

hledem na Satanově nabídce, ale obrať svůj zrak vzhůru k darům, které ti nabízí dobrotivý Bůh. Ve světle Ježíšova božského slova rázem pobledne vzhled zakázaného ovoce. Jestliže k tobě přistoupil Zlý, neznamená to, že by se Bůh od tebe vzdálil. Naopak, je ti mnohem blíže než vtíravý a podlý vetřelec. Zachovej si proto klid i v okamžiku pokušení. Sám bys zůstal jen v tom případě, že bys na Ježíše zapomněl.

Boží a tvůj nepřítel se však jen tak snadno nevzdává. Použije další osvědčené taktiky, aby zmařil příchod Božího království. Doporučuje Pánu lákavým způsobem, aby si spíše než k službě bližním posloužil božskou mocí k vyvolání senzace, která mu rázem zajistí slávu a popularitu. Svou podlou nabídku dokonce zabalil do slov žalmu. Jeho lstivý postup ti má připomenout, jak nebezpečně a svůdně chutná moc a sláva. Nejsi snad také na tomto poli tak lehce zranitelný? Povzbuzen rozhodností, s jakou Pán odráží i tento Satanův pokus, pros Ježíše, aby tě naučil včas již v samém zárodku rozpoznávat každé nebezpečné pokušení k sebezalíbení, marnivosti a pýše.

Ďábel však stupňuje svou nabídku. Sází všechno na jednu kartu a přidává k požitkům a slávě ještě lesk bohatství, protože počítá s tím, že právě ono otevírá cestu k jednomu i druhému. Vystupuje tu jako správce všech království a pozemské slávy, kterou je ovšem ochoten rozdávat jen pod jednou podmínkou: *padneš-li přede mnou a pokloníš se mi*. Všechno můžeš dostat z jeho ruky za **cenu modloslužby**. Pán odsuzuje s veškerou rozhodností především jeho troufalý požadavek, aby mu byla vzdávána božská pocta. Osvoj si Ježíšův rázný způsob, jak se vypořádat se Svůdcem. Je to protivník, se kterým nelze diskutovat ani smlouvat. Tak jako Bůh chce jen tvoje dobro i tam, kde se ti zdá, že ti to působí bolest, u ďábla se můžeš spolehnout na to, že nechce nikdy nic jiného než tvé neštěstí.

Poděkůj Pánu, že jsi mohl být svědkem, jak napravuje Adamovo selhání. Kdykoliv vítězíš v pokušení, připojuješ se k božskému Víťezi a upevňuješ jeho převahu. Andělé, kteří k němu přistupují, jsou s tebou a jsou k dispozici i tobě. Buď si vědom jejich společnosti a zůstaň s nimi ve styku. Satan si vyhledává především ty, kteří se cítí osamoceni. Ty však *vyhledávej radost z Pánovy ochrany. On posílí tvou velkodušnost a budeš moci zvěstovat jeho slávu*⁽¹⁾.

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ srov. resp. žalm 51

Liturgická čtení

1. čtení - Gn 2,7-9; 3,1-7

Hospodin Bůh uhnětl člověka z prachu hlíny a vdechl do jeho nozder dech života, a tak se stal člověk živou bytostí.

Potom Hospodin Bůh vysázal zahradu v Edeně na východě a usadil tam člověka, kterého uhnětl. Hospodin Bůh dal z půdy vyrůst rozmanitým stromům, libezným na pohled, (jejichž ovoce) je chutné k jídlu, i stromu života uprostřed zahrady a stromu poznání dobra a zla.

Had byl nejlstivější ze všech polních zvířat, která Hospodin Bůh udělal. Privil ženě: „Řekl (skutečně) Bůh: Nejezte ze žádného stromu v zahradě?“

Žena odpověděla hadovi: „Smíme jíst z ovoce každého stromu v zahradě, jen z ovoce stromu, který je uprostřed zahrady – pravil Bůh – nesmíte jíst a ani se ho nedotýkejte, abyste nezemřeli.“

Had nato ženě: „Ne, nezemřete. Naopak, Bůh ví, že kdybyste z něho jedli, otevrou se vaše oči a budete jako Bůh poznávat dobro i zlo.“

Žena viděla, že (ovoce) stromu je chutné k jídlu, vábné na pohled, lákavé pro poznání moudrosti, a proto si z něho utrhla a jedla, a dala též svému muži; byl s ní a jedl. Tu se jim oběma otevřely oči a zpozorovali, že jsou nazí. Sešili tedy fíkové listy a udělali si zástěry.

2. čtení - Řím 5,12-19

Bratři! Jako skrze jednoho člověka přišel na tento svět hřích a skrze hřích smrt, a tak smrt přešla na všechny lidi, protože všichni zhřešili... Hřích ovšem byl na světě už před Zákonem – jenomže kde není žádný zákon, tam se hřích nepřičítá. Přesto smrt uplatňovala svou moc od Adama do Mojžíše i nad lidmi, kteří se neprohřešili nějakým podobným přestoupením jako Adam. Tento Adam je protějškem toho, který měl přijít. Ale s Božím darem není tomu tak, jak to bylo s proviněním. Kvůli provinění jednoho ovšem celé množství propadlo smrti. Ale ještě tím hojněji se celému množství lidí dostalo Boží přízně a milostivého daru prostřednictvím jednoho člověka, Ježíše Krista. A není tomu s darem tak, jako s hříšným skutkem onoho jednoho člověka. Neboť rozsudek nad proviněním toho jednoho přinesl odsouzení, kdežto Boží dar vede z mnoha provinění k ospravedlnění. Jestliže kvůli provinění jednoho člověka začala skrze toho jednoho člověka vládnout smrt, tím spíše v síle nového života budou kralovat skrze jednoho, totiž Ježíše Krista, ti, kdo v hojnosti dostávají milost a dar ospravedlnění.

Nuže tedy: jako provinění jednoho člověka přineslo odsouzení celému lidstvu, tak zase spravedlivý čin jednoho člověka přinesl celému lidstvu ospravedlnění, které dává život. Jako se totiž celé množství stalo neposlušností jednoho člověka hříšníky, tak zase poslušností jednoho se celé množství stane spravedlivými.

Pokračování na str. 14

Anežka z Langeaku (1602-1634)

Anežka se mi zjevovala postupně. Nemohu o ní hovořit, aniž by se mé srdce necítilo přeplněno radostí a láskou, a chci o ní hovořit z plnosti svého srdce.

Její život zdobí tkanivo mimořádných událostí, takže se podobá spíše vrcholku Le Puy než šedému řeholnímu hábitu.

„Zase jedna mimořádná?“ pomyslí si někdo. Nikoliv. Ona je dítě, zcela malé děvčátko, které plně odpovídá svému jménu: Agnes - Agnus Dei - malý Boží beránek, zcela mu podobná až k jeho utrpení.

Anežka k Langeaku žije a naplňuje své jméno, je to beránek, přítelkyně Beránka, kterého vždy a všude následuje, kamkoliv jde. Přesto, a to bylo moje první překvapení při setkání s ní, je velmi skrytým způsobem holubicí. Holubici skrytou ve skalní jeskyni zasvěceného života. Skrytá v Kristových ranách. Není možné číst slova o nevěstě v Písni písní, a nepomyslet přitom na Anežku: *Krásná jsi, přítelkyně má, tvé oči jsou jako holubice.*

Holubice je dokonale obraz Mariin nejen pro její krásu, postavu, pro zářivý obraz její nedotčené bytosti: *Celá jsi krásná, má přítelkyně, a poskvrny na tobě není, nýbrž také pro její „psychologii“.*

Talmud upřesňuje, že holubice je určena k oběti, jak tomu bylo při „obětování prvorozeného“. Holubice nabízí sama svůj krk tomu, kdo přináší oběť. Jak nepopsatelný je los Mariin u paty kříže, kde přináší oběť lásky!

Anežka září čistotou a bělostí od svého nejtělejšího věku, je to milost, která ji uchovává neposkvrněnou a přitahuje nebe do její duše. Stýká se s anděly a svatými v nebi a domnívá se, že to je každodenní chléb všech křesťanů v tomto svatém mariánském městě.

Ještě dříve, než se naučila slovům modlitby, je uchválena Bohem a nachází cestu k extázím v městských chrámech, kam ji vodí motýl nebo bílý ptáček.

Byla jen samo srdce, její láska zahrnovala všechny tvory, překračovala odvážně klauzuru, aby do své náruče uzavírala

v chudých trpícího Krista. Milovala Krista tak nesmírně, že již ve dvanácti letech byla obdařena stigmaty.

Obraz utrpení jako by byl v ní vlitý. Když jí byly čtyři roky, ležela po schodech vzhůru a prohlásila: „To je jako když Boží Syn stoupal na horu Kalvárii.“ Mezi tímto dítětem a Kristem se odehrával velký příběh lásky, jehož poslední slovo je vyznání, které naplňuje celý svět: Kříž.

V osmi letech cítí pobídku, aby nabídla svému Ženichovi

své panenství. V devíti letech se zasvěcuje nejsvětější Panně Marii.

„Určeme si tři dny,“ řekla svým družkám, „abychom se různým umrtvováním připravily na svatou Hostinu. Použijme tyto tři dny k tomu, abychom děkovaly za tak veliký dar, a nedejme si ujit ani jedno svaté přijímání, aniž bychom dosáhly nějakého vítězství nad svými vášněmi.“

Všechno mimořádně přijímá jako by to byla ta nejobyčejnější věc na světě. Dlouho žije v domnění, že všichni lidé žijí tak jako ona. Nediví se tomu, že ji

Anežka z Langeaku

Beránek následuje v klášterních chodbách, naopak, je velice udivena, že Ježíš není znám a milován. Ve dvaceti letech se její utrpení zdokonaluje trnovou korunou, které dává přednost před korunou z růží.

Anežka daruje své srdce Jezulátku. Zdá se jí, jako by pak tři hodiny žila bez srdce. Pak se dostavil anděl a potvrdil jí tuto obdivuhodnou výměnu. Zlý se na ni vrhl a zle ji trýznil.

26. září 1623 vstoupila do kláštera dominikánek. Pro nepochopení svých spolusester touží po smrti. Je na konci svých sil. Ale Pán jí řekl: *Potřebuji tě ještě kvůli jedné duši, kterou mi musíš získat.* Jednalo se o Jeana-Jacquese Oliera, který se později stal zakladatelem semináře sv. Sulpice. Tři roky trpí pro tohoto muže, kterého nikdy ani neviděla. Opustí klášter, aniž by překročila klášterní zdi, navštíví mladého muže a řekne mu: „Kvůli tobě pláču!“

Během pobytu v Langeaku se mladý muž obrátí, od té doby mezi nimi existuje tajemná výměna. Všechno, co se Anežka dověděla z nebe, přenechává duši Olierově v hodinách a někdy celých nocích v hovorně. Sděluje mu Boží úkol založit kněžský seminář.

Byla jeho duchovní matkou v pravém slova smyslu, znovu ho zrodila k naprosté závislosti na živém Kristu.

Po devíti měsících ji Jean-Jacques Olier opustí. Anežka prolévá slzy jako Maří Magdaléna a z přemíry žalu si stěžuje: „Dali jste mi člověka podle mého srdce, a pak jste mi ho vzali.“ Řekla „podle mého srdce“, ale její srdce a Srdce Ježíšovo jsou nyní spíše jedno na této výši jejího mystického života.

Nadešla doba jejího konečného probodnutí a ona si přeje smrt. V říjnu 1634 onemocní. 19. října v 10 hodin vstupuje do slávy svého Ženicha. Její tvář i její tělo září krásou. Její srdce zůstane ještě tři dny planoucí, proto byl její pohřeb od-

ložen. Ději se od té doby nesčetné divy a zázraky.

Nebylo ničeho, co by na ni zapůsobilo na první pohled. Zdá se, jako by patřila do jiné epochy, jejíž krása a velikost byla zatemněna světským průběhem dějin. Svatost tehdy zazářila jedinečným způsobem. 16. století bylo stoletím reformace a humanismu. Církevní rozkol se rozmáhal jako houby na úpadku církve. Duch Svátý vzal do svých rukou Tridentický koncil. Tehdejší papež sv. Pius V. kázal svým příkladem. K prosazení koncilu potřeboval světce, nikoliv reformátory.

V Anežčině životě můžeme číst jako v otevřené knize Tridentického koncilu:

- Skutečná přítomnost v Eucharistii, nutnost žít se z tohoto životního pramene: Anežka neříká: „Pojďme k přijímání“, ale „Pojďme k Láске!“ Hostie se vkládá do jejich úst podobně, jak tomu bylo v životě Marty Robinové, která Hostii doslova vdechovala.
- Společenství svatých a úcta k nim: Anežka udržuje opravdová přátelství s nebem – vidí utrpení sv. Štěpána a sv. Vavřince v den jejich svátků.
- Svět andělů: Andělé jsou podobně jako ve světě malířství přítomní v jejím životě.
- Její vztah k Panně Marii leží za hranicemi všech teologických sporů. Marie je Královnou nebe a andělů a současně něžnou Matkou, Bránou nebes, ve které se odráží celá krása Nejsvětější Trojice.
- Duše v očistci: Modlí se za ně, aby jejich očistění bylo co nejrychlejší.
- Ztělesňuje vzor rozjímavého řeholního života: chudá, čistá a poslušná, v době, kdy klášterní sestry pořádaly hostiny anebo odcházely z kláštera, aby se účastnily dvorních plesů.
- Kněží: Vidíme, jak se obětovala za Jeana-Jacquese Olieru.

Poutníci a ctitelé Anežky z Langeaku při její beatifikaci v Římě r. 1994

Anežka jako by nám ukazovala, jak znepokojující je stav dnešních seminářů a jak nutně potřebujeme, aby se probudila povolání, protože potřebujeme duchovní vedení.

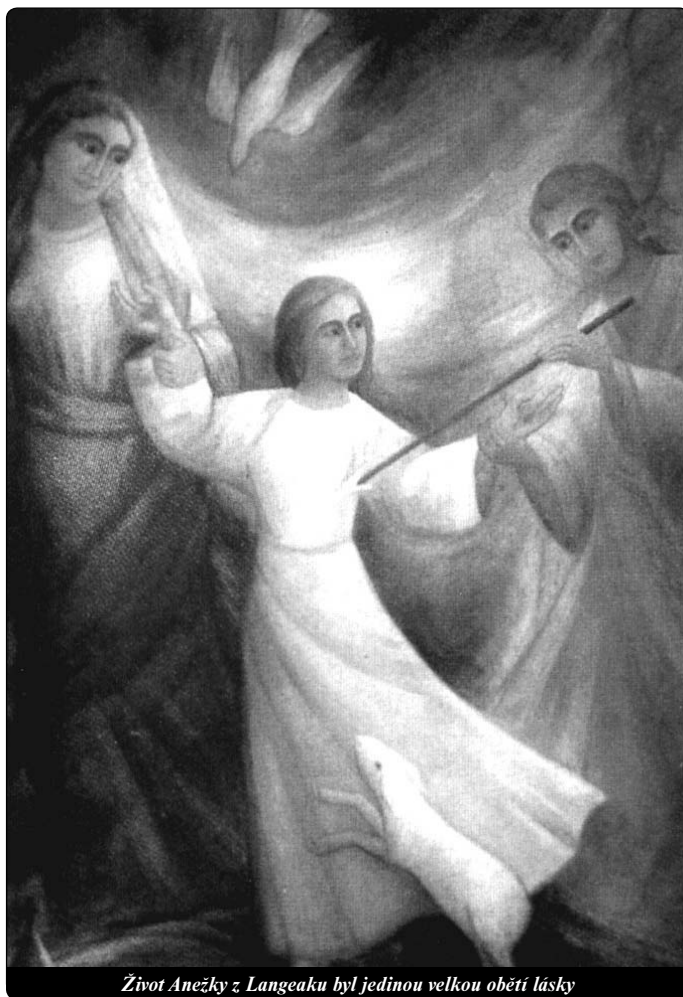
Zasvětil jsem jí dům pro mládež v Autrey jako místo, kde se shromažďují mladí lidé, aby jim

mohl být vysvětlen smysl řeholního života a obdrželi a upevnili v sobě přání po dosažení kněžství v nezbytném vzdělání intelektu, ale především ve vzdělání srdce k modlitbě ve škole kříže.

Neměl jsem ani peníze ani čas ani nikoho, kdo by se tomuto domu mohl věnovat. Nemoc mi zabránila podniknout potřebné kroky. Svěřil jsem tedy všechno Anežce a všechno se uskutečnilo jakoby zázrakem s laskavou podporou Mons. Guillaumea, místního biskupa. Ne všichni z nich se stanou kněžími, ale mezi těmi, kteří jimi budou, děkuje většina Anežce.

Aniž bych chtěl předbíhat soud Církve, připočítávám ji k největším světcům všech dob. Mohu čtenáře jen povzbudit, aby se jí svěřovali.

Podle Feuer und Licht 2/2005 připravil -lš-

Život Anežky z Langeaku byl jedinou velkou obětí lásky

BLAHOŘEČENÍ ANEŽKY Z LANGEAKU V ŘÍMĚ

20. listopadu 1994 jsme mohli být přítomni blahořečení Anežky z Langeaku v Římě

Měli jsme to štěstí, že jsme dostali vstupenky do chrámu sv. Petra. Dvě hodiny před slavnou mší svatou jsme přišli, abychom zaujali svá místa přímo u bariéry středem baziliky. Celý chrám byl jasně osvětlen jako nikdy, ani jeden kout nezůstal ve tmě. Pak přišel papež, doprovázený biskupy a kněžími. Byli jsme tak blízko, že jsme se ho mohli dotknout. Byl to zvláštní pocit – být tak blízko otci Církve a světa. S Anežkou byli blahořečeni ještě čtyři další řeholníci. Jejich obrazy v nadživotní velikosti visely v polokruhu v oltářním prostoru, zatím ještě zahaleny.

Byly přečteny krátké popisy jejich života a jejich poslání pro Církev. Papež zdůraznil ve své homilii, že blahořečení vyrůstali od dětství ve společenství svých rodičů v lásce k Bohu.

Vyslovil modlitbu a z obrazů padly záclony, které je zakrývaly. Církev má pět nových přátel v nebi.

G. H.

* * *

Neměla jiné přání než milovat, všechno ostatní jí bylo přidáno. Mimoděk si musíme vzpomenout na slova malé Terezičky: „Nemám jiné přání než milovat, milovat až k smrti z lásky.“

Jan Pavel II., 20. 11. 1994

* * *

„Všechno co chceš.“ Toto heslo matky Anežky ukazuje výstředně její podřízenost Boží vůli. Kristus byl skutečným Králem jejího bytí. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas (Jan 18,37). To byla skutečná žádost této duše, vášnivě zapálené pro Boha, této řeholnice, která i z kláštera měla rozhodující vliv na dílo Mons. Olieru, který pracoval pro povolání ke kněžskému stavu.

Jan Pavel II., 20. 11. 1994

Život stojí vždy za to, abychom ho žili

Svědectví Davida Sterna, který zůstal po nehodě zcela ochrnutý

„Krvácím?“ „Ne.“ „Je to auto ještě nade mnou?“ „Ne.“ „Ale co je vlastně se mnou?“ To byly Davidovy první otázky po nehodě. Mladý diskžokej jel v pohodě na své motorce po jednom pařížském bulváru, když mu zleva příjizdějící vůz přel jízdní dráhu. Prudký náraz a David se ocitá na zemi.

Zjišťuje, že levá paže je zlomená, nevidí žádnou krev, ale nemůže se vůbec pohnout. Jedna žena, která nehodu viděla, se k němu skloní. Sundá mu přilbu, i když to není právě dobrý nápad, ale David ji o to požádal, protože má dojem, že ho škrtí. Řidič, který nehodu zavinil, je v šoku. Není schopen Davidovi pomoci.

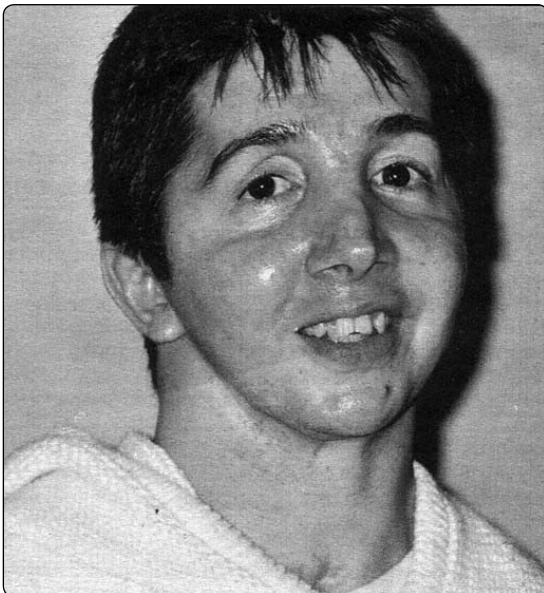
Hasiči museli jeho oděv rozstříhat, aby mu mohli poskytnout první pomoc. Na zvláštní matraci je uložen do sanitky. Až do příštího rána se ocitá v milosrdné černé díře bezvědomí.

Když se mladý muž na jednotce intenzivní péče probral, připadá mu všechno, co vidí, jako strašný sen. Vedle něho přístroj, který mu má usnadnit dýchání, v ústech hadice, které mu brání v řeči, přístroj ukazuje tlukot jeho srdce. Neví, že má za sebou osmihodinovou operaci.

Umělá ploténka má nahradit dva články jeho páteře, jeho paže je sešroubovaná na pěti místech. Co následovalo, je ryzí hrůza. V důsledku fraktury páteře je odsouzen k „tetraplegii“: celé tělo až k hlavě zůstane ochrnuté.

„Po nehodě v 21 letech ochrnutý. Je nějaká naděje? Svědectví.“ Tak zní text plakátu na programové vývěsce jedné pařížské městské misie. Hledala jsem v jednom pařížském

obvodě námět pro Portrét do VISION 2000. Do 10. obvodu je hustá doprava. Taxi se tam nemůže prokousat. Konečně jsme na místě. Nevelký prostor

je zcela zaplněný lidmi. Vpředu mladý muž na invalidním vozíku, viditelně vzrušený. Stále mu podávají láhev, ze které pije pomocí slámky.

Je zřejmé, že může pohybovat jen hlavou. Má trochu drsný, teplý a jasný hlas, ačkoliv dýchá jen bránicí. Jeho plíce se pohybují jen tím, že se nadechuje, vysvětluje jedné dívce její dotaz.

Je to poprvé, co David Stern podává veřejné svědectví. Svědectví o tom, že život není u konce, i když je člověk mladý a zcela ochrnutý. Během následujících hodin vystupuje do popředí stále více jeho nadmíru přitažlivý plachý úsměv. Především některé dětské otázky (jako např. „Proč si nenecháte míchu vyjmout, když nefunguje?“) ho nutí k úsměvu. Myslím, že všichni, nejen já, jsme ho pro jeho úsměv a otevřenost, s jakou odpovídá na každou otázku, rychle uzavřeli do svého srdce.

Krátké interview, e-maily a telefonní hovory mi pak umožnily dovědět se něco o Davidově životě. Tento mladý muž se narodil v Bordeaux a vyrůstal spolu se čtyřmi sourozenci v Soulac, 100 km od Bordeaux. V mládí mu nic nescházelo. Chodil do školy do svých 16 let. Jeho matka provozovala diskotéku, ve které působil již jako 13-14letý jako diskžokej.

Ačkoliv je pokřtěn, hodiny katechismu nenavštěvoval. Ve

David - ochrnutý následkem úrazu po dopravní nehodě

Francii je odluka církve a státu taková, že kdo chce získat znalosti v katechismu, musí ho navštěvovat mimo školu. Jeho rodina však tomu nepřikládala žádnou důležitost. Když mu bylo 17, rozhodla se matka přestěhovat do Paříže, aby si zde otevřela restauraci s barem a diskotéku.

Být diskžokejem je pro Davida nejdříve koníček, protože ještě neví, čím by chtěl vlastně být. Nakonec z této činnosti udělal své hlavní povolání. V pátek a sobotu pracuje dokonce do dvou rána. Mladý muž je se svým životem celkem spokojen. Bydlí v malém bytě v Paříži a je pyšný na svou motorku.

Když jel na této motorce na schůzku, stala se ona strašná nehoda. První měsíce vůbec nechápal, co se stalo. Tihu svého osudu není schopen ani zvážít. Nejdříve musel strávit rok a půl v nemocnici v Garche. Na konci této doby pobýval o víkendech u své matky. Tam o něho pečuje jedna řádová sestra. Sestra Marie Pavla ze „Služebnic chudých“ mi pak vypráví, že jejich řád je určen především k péči o materiálně chudé. Ale tělesný a duševní stav mladého Davida byl dostatečným důvodem, aby o něj převzala péči. Tehdy měl ještě David implantovanou trubicu, aby se neudusil.

Není divu, že v prvních měsících a celý první rok po nehodě neviděl v životě žádný smysl. Mohl pohybovat jen hlavou, ve všem ostatním je odkázán na cizí pomoc a nemůže ani normálně dýchat. Je vlastně v horší situaci než novorozeně. „Musel jsem začít zcela od nuly.“

Po skončení nemocničního pobytu se vrací k matce. „Mám obdivuhodnou matku,“ vypráví dojatý. „Byla mně vždy k dispozici, pomáhala mi a podporovala mě.“ A přesto mu nebyla schopna vrátit chuť k životu. Jeho dřívější přátele, kteří ho přišli navštívit, jsou otřeseni. Velice těžce se s jeho stavem vyrovnávají. „Jeden z nich přede mnou propukl v pláč,“ vzpomíná. Je to si-

ce pochopitelná reakce, ale Davidovi nijak nepomáhá.

Tato přátelství nemohou mít dlouhé trvání. Každý z nich jde svou cestou. Jeho nynější přátelé jsou z řad těžce postižených, které většinou poznal v nemocnici nebo v rehabilitačních centrech. Jediný z jeho přátel je také na invalidním vozíku, David se za něho vroucně modlí, aby se podobně jako on setkal s Bohem.

To je totiž to, co život tohoto mladého muže radikálně změnilo k pozitivnímu. Bůh vstoupil do jeho života. Jistě i pod vlivem sestry Marie Pavly začal se David někdy modlit. Jeho první pozitivní vztah k Bohu: Bůh nemá v úmyslu nechat ho v tomto stavu a má mu vysvětlit, proč právě on musel mít tak strašnou nehodu.

Bůh reaguje na jeho výkřik jinak, než by se čekalo: daruje Davidovi znovu radost ze života. „Potkal jsem Boha jaksi zcela přirozeně, jakoby samozřejmě skrze modlitbu. Bylo to jako znovuzrození. Modlím se mnoho, a čím jsem starší, tím silnější je moje víra. Teprve nehodou jsem přišel do Boží blízkosti,“ vysvětluje v Paříži shromážděným posluchačům. Jedno děvče se ptá, zda nyní neprosí Boha o uzdravení. „Ne, nečekám žádný nový zázrak. Zázrak je už to, že vůbec žiji. To je daleko víc. Za to jsem vděčný,“ zní jeho odpověď. V malé místnosti pařížské fary jsou tím všichni přítomní evidentně dojatí.

„Jak se s nehodou vyrovnala rodina?“ ptá se jedna posluchačka. „Zpočátku to bylo pro nás těžce pochopitelné. Nikdo nemohl tušit, co to znamená. Dnes ani doma ani s přáteli nemluvíme o úrazu ani o bezmocnosti. Máme různá témata, o kterých diskutujeme, jako jiní lidé.“

„Já nežiji v neštěstí,“ odpovídá s mladistvým smíchem. „Život jde dále a má svou cenu, pro kterou stojí za to, abychom ho žili. Člověk může i v invalidním křesle zažít obdivuhodné rado-

sti. Nezůstávám zavřený doma. Jezdím ven, mezi lidi, do restaurace, nedávno jsem byl v Olympii (slavná koncertní síň).“

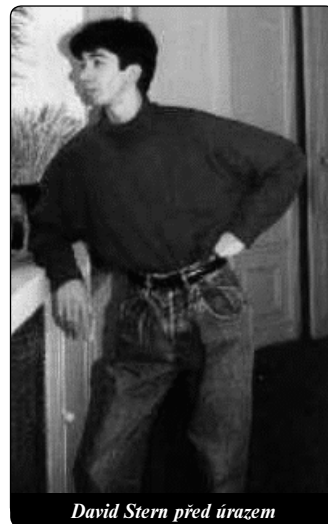
Jednou z jeho velkých radostí je chodit do Bretagne na ryby. Stráví tam každý rok dva měsíce. V ostatní dobu se může věnovat svým zálibám v pařížském Bois de Boulogne. Na otázku, jak to jako zcela ochrnutý může provozovat, jsem se dověděla, že jeden terapeut mu k tomu sestrojil zvláštní systém.

Jinou velkou radostí je zabývat se internetem. Klávesnici ovládá ústy pomocí tyčinky. Vytvořil si vlastní webovou stránku www.capeutvousarrive.org, což přeloženo znamená: „To se může stát i tobě.“

Na těchto originálních stránkách chce mladý muž upozornit všechny motoristy na nebezpečí, která hrozí na silnicích. Vypravuje sám svůj příběh, o svých zraněních a jak tato nehoda z vteřiny na vteřinu změnila jeho život. Jsou zde jeho fotografie před nehodou a po ní a snímky pomůcek, které používá.

Všechny dopisy, které dostává, vkládá do své Zlaté knihy na internetu. Je jich tak mnoho, že je nemožné je všechny přečíst. Někteří, kteří do Zlaté knihy zabloudili, uvádějí, že si dobře rozmyslí, zda si mají koupit motorku.

Pomocí internetu poznal David Sofii, která nyní bydlí u něho spolu s jeho sestrou. Dvanáct

David Stern před úrazem

let po nehodě žil u své matky, před několika týdny se odstěhoval. „Jednou musíme přestřihnout pupeční šňůru,“ říká se smíchem.

Kromě Sofie se o něho stará celý den jedna pomocnice. „Jsou to moje ruce a nohy. Dělají pro mě všechno, co bych chtěl dělat. Dopoledne se mu věnuje jeden terapeut, který pohybuje jeho ochrnutými údý. Odpoledne sedí David u internetu, vyměňuje si e-maily, odpovídá na otázky, pravděpodobně stejně trpělivě, jako při tomto veřejném svědectví.

„Snažím se prostřednictvím korespondence podat o sobě co nejvíce. Působí mi to radost, když mohu svým slovem nebo svým svědectvím někomu pomoci,“ vysvětluje mi David.

Na otázku, zda mu fungují plíce, odpovídá: „Plíce se při

David - Paříž 26. ledna 2005 (záběr webové kamery)

dýchání vůbec nehýbou. A když se nachladím, nemohu vykašlat. Jsem jako novorozeně, dusím se a potřebuji pomoc několikrát denně, abych se zbavil hlenu.“ Často musí být dopraven do nemocnice.

Zda ho přišel někdy navštívit ten, který nehodu zavinil, a zda mu odpustil? Ne. Ten člověk Davida nenavštívil nikdy. Ale dvakrát nebo třikrát ho zavolal telefonem. Ale na návštěvu nepřišel nikdy. Přirozeně, že mu odpustil, říká David, to pokládal za samozřejmé, přece by jeho věci vůbec neposloužilo, kdyby se na něho zlobil. Je to obdivuhodná odpověď, když je možno se na věci dívat tímto způsobem. David se také domnívá, že skrze svůj vztah k Ježíši může být nyní mnohem tolerantnější k chybám druhých. Dříve byl spíše netrpělivý a o své bližní se příliš nezajímal. Dnes však může druhým pomáhat a oni jsou pro něho důležitější, než on sám pro sebe.

To všechno může potvrdit sestra Marie Pavla. Každá návštěva u Davida znamená pro ni obohacení. Davida tato věta uvádí do rozpaků. Řekl mi potom, že mnoho dverí, které byly pro něho zavřené, otevřela mu sestra Marie Pavla. Cesty do Lurd a možnost sledovat mši svatou v televizi a mnoho dalšího. Není proto divu, že po akci za ním přichází mnoho posluchačů, aby ho prosili o modlitbu za nemocné nebo nevěřící přátele a příbuzné. I já si myslím, že jeho modlitba musí být velmi účinná. Neboť, jak řekla jeho přítelkyně Sofie, která k němu přišla jako ateistka: „To jediné, čím můžeme postiženému nebo zdravému nevěřícímu přiblížit Boha, je vlastní přesvědčivé jednání.“

Nakonec Davidova závěrečná slova: „Já jsem před nehodou sice věděl, že Bůh existuje, ale vůbec jsem to nepraktikoval. Teprve po nehodě jsem se probudil a stal se skutečně věřícím.“

Z VISION 2000
přeložil IŠ

Kněžské poslání

Jednoho dne jsme našly muže, který byl sám opuštěný ve své světnici, do které se zavřel. Sestry tam vstoupily, vykouřily ho, vyčistily jeho pokoj, vypraly jeho prádlo. Neřekl přitom ani slova. Po dvou dnech řekl sestřím: „Přinesly jste do mého života Boha. Teď zavolejte kněze.“ Sestry zavolaly kněze. Muž se vyzpovídal – po 60 letech. Další den zemřel. – To je velikost kněžského povolání. Kněz vstoupil do jeho života a obmyl jeho hříchy. A to je velké poslání, tak slouží kněžské povolání lidem.

Matka Tereza

Eucharistie zůstala neporušená

O první neděli adventní v roce 1994 vyhořel kostel Božského Srdce v Mnichově-Neuhausenu do základů. Bylo to podruhé, poprvé vyhořel tento kostel, posvěcený v roce 1890, v červenci 1944 při bombardování. Tehdy zůstala ušetřena jen socha Panny Marie Lurdské. Kostel byl znovu postaven s použitím dřevěné konstrukce kina pro příslušníky SS na Hitlerově Obersalzberku (Berchtesgaden).

Při požáru ohrožoval extrémní žár okolní domy. Z pozůstatků trosek mohlo být zachráněno jen několik posvátných předmětů a mezi nimi ciborium s posvěcenými hostiemi a jeden dřevěný kříž. Farář Blasius Wagner vydoloval Nejsvětější Svátost ze zcela zuhelnatělého svatostánku. I vnitřní rouška svatostánku byla ožehnutá. Pouze ciborium i s pláštěm a Hostiemi, svátostným Ježíšem, zůstala neporušena.

FuL 2/1995

Výzva kněžím

Kněží by měli navštěvovat rodiny, především ty, které už neprožívají víru a zapomněly na Boha. Kněží musí vnášet evangelium mezi lid a učit, jak se máme modlit. Kněží sami se musí více modlit a postit. To, co sami nutně nepotřebují, by měli dát chudým. Kněží, modlete se růženec! Udělejte si pro růženec potřebný čas.

Panna Maria k Jeleně
30. května 1984

Zapomenout sám na sebe, osvobodit se od svých přání a nároků, otevřít své srdce pro cizí nouzi a potřeby, toho je možno dosáhnout jen v každodenním styku se Spasitelem ve svatostánku. Kdo navštěvuje Boha v Eucharistii a kdo se s ním radí ve všech záležitostech, kdo se dá očistit jeho spásnou silou, která vychází z obětního oltáře, kde sám sebe přináší na tomto oltáři jako oběť, kdo přijímá k sobě Spasitele ve svatém přijímání, u toho nemůže nic chybět, protože je stále hlouběji a silněji vtažován do proudu božského života a vrůstá do mystického Kristova těla, protože jeho srdce se přetváří podle obrazu Božského Srdce.

Sv. Edita Steinová

K svatému přijímání musíš přistupovat nikoliv proto, že jsi svatý, ale aby ses stal svatým. ...

Jsou lidé, kteří by mohli přistupovat k svatému přijímání, ale nedělají to pod záminkou, že jsou unaveni, že nejsou správně rozpoloženi, nejsou dostatečně zbožní... To všechno je dáblův seznam... Když zpytuješ své svědomí a nejsi si vědom žádného těžkého hříchu, můžeš přistoupit ke svatému přijímání...

Každodenní nedbalosti a roztržitosti při modlitbě stejně jako první hnutí netrpělivosti a pýchy, sebelásky, to všechno vhod do ohně Boží lásky. Co tato láska odpustí, je zcela jistě odpuštěno!... Chceš se obejít bez svatého přijímání?... Pak se nemusíš modlit ani Otče náš, protože tam se modlíme o každodenní chléb, bez kterého se nemůžeme obejít. Přistupuj ke svatému přijímání! Jez Chléb života, chceš-li vést zdravý duchovní život a mít dostatek síly pro křesťanský boj a cítit se šťastný i uprostřed protivenství! Nejsvětější Eucharistie je chléb slabých. Ale i silní ho potřebují, protože nosí svůj poklad v křehkých nádobách a jsou obtěžováni dotěrným nepřítelem.

Sv. Petr Julián Eymard

Pamatuj si, že pravděpodobně dosáhneš mnohem více, když se budeš 15 minut modlit před Nejsvětější Svátostí oltářní, než všemi ostatními denními pobož-

nostmi. Je pravda, že Pán slyší naše modlitby všude, protože slíbil: „Proste, a obdržíte!“ Ale také zjevil svým služebníkům, že ti, kteří navštěvují Nejsvětější Svátost, obdrží nesmírnou míru milosti.

Odpoutej se od lidí a zůstaň čtvrt nebo půl hodiny v některém kostele v přítomnosti Nejsvětější Svátosti. Okus a uvidíš, jak dobrý je Pán, a naučíš se z vlastní zkušenosti, jak mnoho milosti ti to přinese.

* * *

Lidé se nezdržují u Ježíše, protože ho nemilují. Budou si raději celé hodiny povídat s přítelem, ale připadá jim nudné strávit s Ježíšem půl hodiny. Snad říkájí: „Proč mi Ježíš nedá svoji lásku?“ Já jim odpovím: Když nevytvoříte ze svého srdce lásku k pozemským věcem, jak tam může vstoupit božská láska? Kéž byste dokázali říct z plného srdce při návštěvě Nejsvětější Svátosti tak jako sv. Filip Neri: „Ty jsi zde, moje Lásko; Ty, moje Lásko.“ Nepocítili byste žádnou dlouhou chvíli, i kdybyste strávili před Nejsvětější Svátostí celé hodiny.

Duši, která je unesena Boží láskou, připadají hodiny před Nejsvětější Svátostí jako okamžiky. Svätý František Xaverský se celý den lopotil pro spásu duší, a jaký byl jeho noční odpočinek? Pobýval před Nejsvětější Svátostí!

Svätý Jan František Regis, velký misionář Francie, se odebral po celodenním zpovídání a kázání v noci do kostela. A když bylo někdy zavřeno, zůstal venku přede dveřmi v chladu a větru, aby alespoň tak byl blízko milovanému Pánu a „držel stráž“.

Sv. Alfons Maria Liguori

Nepotřebujeme tak mnoho mluvit, abychom se dobře modlili. Víme, že dobrý Bůh je ve svatostánku. Otevřeme mu své srdce a radujeme se z jeho přítomnosti. To je nejlepší modlitba.

Sv. Farář Arský

EDITORIAL - pokračování ze str. 2

propagandistická mašinérie současného světa nás systematicky takřka na každém kroku zaplavuje slogany zcela opačného zaměření.

Popelec je prostý, ale působivý obřad na počátku čtyřicetidenního postu, jehož smyslem je, byla a zůstává radikální změna života. Tak radikální, že ji apoštol přirovnává k novému zrození, nebo také úplnému přestrojení, při kterém svlékáme starého člověka a oblékáme nového. Nová popelcová formule k tomu vyzývá slovy: *Obrátte se a věřte evangeliu*. Zdá se, že je konkrétnější než ta prastará. Tě původní však nelze upřít jedno: nepoužívá sice slovo obrácení, ale lapidárně k němu vyzývá a silně motivuje: Začni hledat svou radost tam, kde ti ji Bůh připravil. Ze všeho, na čem si zatím tak zakládáš, ti nezbude víc než hromádka prachu. A především vyzývá k základnímu náboženskému postoji, k vědomí vlastní nicoty. Reakce však může být odmítavá. Leckdo může takovou vyhlídku pokládat za pesimistickou a demobilizující. To se máme vzdát všech životních radostí? Nevystupuje tu Bůh vůči mně jako krajně nepřející? Není málo těch, kteří mají o Bohu právě takovou absurdní a vlastně Boha hluboce urážející představu, jako by nám mohl závidět to, k čemu nás stvořil. A přitom je tomu právě naopak: tak velice nám to přeje, že když jsme se o jeho dar vlastní vinou připravili, neušetřil, ale obětoval bez výhrad svého vlastního syna, aby nám svůj dar mohl vrátit. Právě na každoroční výroční oslavu této jeho oběti a největšího daru se v postu připravujeme.

Nikoho však nelze obdarovat proti jeho vůli. Jestliže nám Bůh chce darovat něco, co překračuje naše představy, co si **zatím** nemůžeme přeměřit, vyzkoušet nebo ochutnat, zbývá nám jediná možnost: **uvěřit** mu. To, co se nám může u Boha jevit jako zvláštní druh žárlivosti, je ve skutečnosti jeho nejryzejší láska. On se totiž žárlivě vystříhá sebemenšího ná-

tlaku na toho, koho chce obdarovat. Bůh je nekonečně taktičtější a nepředstavitelně zdvořilý. Bůh s námi nevede nějaký výměnný obchod: Dej mi to a já ti dám ono. Nejde mu ani o to, aby nám daroval „něco“. Potřebuje od nás, abychom mu uvěřili a souhlasili s tím, že nám chce darovat zcela

jinak a daleko více, než si můžeme představit: chce nám dát **sám sebe**. Jestliže nás Bůh vybízí, abychom nechtěli nic než jeho, není to pro nějakou jeho ješitnost, ale je to důsledek skutečnosti, že nic většího chtít ani nemůžeme.

Řekne-li nám tedy při popelci kněz, že *jsme prach*, přijměme to s vědomím, že je to skutečnost, které potřebujeme bezpodmínečně uvěřit, abychom se opravdu obrátili. Jestliže nás vyzve, abychom se *obrátili a uvěřili evangeliu*, pak tato naše víra musí začít u stejné skutečnosti: že jsme prach, který je sám o sobě ničím, ale právě tento prach chce Bůh zhodnotit na nekonečno. To je základní vstupní krok naší víry: uvěřit ve vlastní nicotu před Boží nekonečností. Je to nicota, která není určena k tomu, aby se

propadla do nirvány, ale aby se ponořila do nekonečného Boha, který má nekonečné možnosti ji proměnit. Obnovovat a vyznávat toto vědomí je ve skutečnosti elementární úkon, který podmiňuje veškerou bohopoctu.

Začíná svatopostní doba. Kolik jsme jich již prožili? Deset, dvacet, padesát? Znamenaly pro nás opravdu dobu úplného obrá-

cení? Kolikrát nám ještě Bůh nabídne tuto příležitost? Je to doba nadmíru krátká a nadmíru vzácná a je třeba ji využít. Jak? Následovat Pána a **odejít do samoty**. Nemůžeme opustit na šest týdnů své zaměstnání a svou rodinu, ale jedno můžeme: na šest týdnů zcela opustit to, co nás nejvíce odvádí ze samoty a od evangelia: televizní obrazovku. Je třeba od ní odejít na čtyřicet dní radikálně. Jestliže se stala drogou, bez které se neobejdeme, musíme si udělat tak říkajíc násilí: buďto ji někam odnést, nebo alespoň důkladně přikrýt a odpojit, aby nebyla jen tak snadno dostupná jedním stiskem knoflíku. Vytvoříme si tak nedocentitelnou možnost, abychom se mohli celým srdcem každý den obrátit k Pánu. Je to právě tak dlouhá doba,

abychom večerům v rodině dali novou tvářnost, naplnili je společnou modlitbou a zcela **nově a s vírou přečetli Ježíšovo evangelium**: jedno synoptické a Janovo. Lukášovo má 24 kapitol, Janovo 21. Postní doba má včetně nedělí 46 dnů. Je to tedy jedna kapitola na každý den. Číst s vírou znamená nikoliv si vybírat a hledat, co se nám zalíbí a co nás zaujme, a přeskakovat to, co nám zní nepřitažlivě, nýbrž vyzvat Ducha Svatého o světlo pravého poznání a pak číst s vědomím vlastní nicoty a s Petrovým přesvědčením: „Pane, ty (a jen ty) máš slova věčného života.“ Znamená to číst s novým, zcela obráceným kritickým postojem: naše četba nemá přizpůsobit slova věčného života našemu životu, ale náš život slovům věčného života. Když nám tato slova jdou proti srstí, zaujmout kritický postoj nikoliv k Původci věčného života, ale k sobě: Jak je možné, že mi ta či ona řeč *připadá tak tvrdá*, když ji říká Ten, který nechce nic, jen mé nekonečné dobro? Znamená to také číst důkladně, zcela nově, jakoby poprvé. I za místy, která nám připadají notoricky známá, se skrývá nečekaný dar od Pána, kolem kterého jsme asi zatím chodili nevšímavě. Znamená to konečně číst s otevřeností a velkodušnou připraveností, že touto četbou chce Pán vyvolat zcela nečekaný a radikální obrát v našem životě. To je věc, o které nás mají přesvědčit životy světců a konvertitů. To nejsou návody k napodobování nýbrž k následování v tom základním: v ochotě k úplnému obrátu. Chtějí nám dosvědčit, že je možno přehodnotit dosavadní způsob života a začít překvapivě zcela jinak, než jak jsme doposud žili. Obléct nového člověka. Jakého? To ví Bůh a to nám chce říct. Ale Bůh nehuláká, nevnučuje se barnumsky jako televizní reklama. Mluví tichým, láskyplným hlasem, který je slyšet v samotě, především v takovém milostiplném období, jakým je šest milostiplných postních týdnů.

-red-

Nedorozumění kolem mezináboženského dialogu

V rozhovoru pro agenturu Zenit vysvětluje teoložka Hilarie Moraliová závažná nedorozumění, která panují kolem tzv. mezináboženského dialogu. Paní Moraliová vyučuje dogmatiku na papežské univerzitě Gregoriana a vede kurzy s tematikou vykoupění, nekřesťanská náboženství a mezináboženský dialog. Příkládá velký význam dokumentu *Dominus Jesus* z roku 2000 a v něm poukazuje především na jedinečnost a nezastupitelnost Ježíše Krista pro naše vykoupění.

Učitelství úřad církve použil termín dialog poprvé 14. září 1964, tedy před 40 roky. Od té doby se vyvinula určitá „nauka o dialogu“?

Encykliku *Ecclesiam suam* podepsal papež Pavel VI. 6. srpna 1964 a předal ji koncilním otcům II. vatikánského koncilu 15. září téhož roku. Když dnes mluvíme o dialogu, rozumíme tím výlučně mezináboženský dialog. Ovšem podle úplnějšího a vyrovnanějšího zřetele, jakým se na něho díval Pavel VI., je to jen jeden aspekt dialogu, který Církev vede se současným světem.

Co se týká mezináboženského dialogu, spadá příspěvek Pavla VI. právě do rozhodující fáze mezi založení sekretariátu pro nekřesťany v květnu 1964, který dnes nazýváme *Papežská rada pro mezináboženský dialog*, a vyhlášení dogmatické konstituce o Církvi *Lumen gentium* 21. listopadu 1964. Rok nato 28. října 1965 bylo zveřejněno prohlášení *Nostra aetate* a 7. prosince téhož roku byl uveřejněn dekret *Ad gentes*. *Lumen gentium* je naučný dokument, který věnuje nekřesťanům celý jeden oddíl (16).

Můžeme tedy říci, že základní principy „nauky a o dialogu“ byly vytvořeny v encyklice *Ecclesiam suam*, která byla promulgována, když se 16. oddíl *Lumen gentium* nacházel v závěrečné fázi. Mezi naukou o dialogu podle Pavla VI. a naukou o nekřesťanech v *Lumen gentium* existuje tedy zvláštní vazba.

Abychom lépe pochopili pojem dialogu u Pavla VI., chtěla bych uvést především tři shrnující body:

Především je třeba říci toto: Pavel VI. věří, že každou úvahu o dialogu musí předcházet reflexe o uvědomělosti Církve: věřící si musí být vědom svého povolání, které přijal při křtu. Zapomínat na takovou důstojnost, která pramení z daru milosti, znamená ztrácet ze zřetele svou vlastní identitu.

Za druhé – paradigmatem pro dialog, který Církev vede se světem a do kterého spadá i mezináboženský dialog, je *colloquium salutis* (rozhovor o spáse), tak jak ho Bůh v Kristu zahájil s lid-

stvem. Jeho příkladem se musí Církev ve svém přístupu k světu nechat inspirovat.

Za třetí se tento zájem vyjadřuje apoštolskou starostlivostí a misijní činností. Dialog je totiž přesně to označení, kterému Pavel VI. přisuzuje tu podnětnou sílu, jaká vychází z nejvnitřnější lásky člověka a pak se stává i navenek činnou láskou. Z historického hlediska je to přesně první definice, kterou učitelství úřad o dialogu vyslovil. Bezprostředně nato udává Pavel VI. místo z evangelia sv. Matouše o misijním poslání (srov. Mt 28,18).

Jaké výroky II. vatikánského koncilu by měly být v této souvislosti připomenuty?

16. oddíl *Lumen gentium* pojednává o konstatování, že nekřesťané mohou dosáhnout věčné spásy a že toto vykoupění se uskutečňuje skrze milost, která působí v člověku.

V tomto oddílu se pozorně popisuje Boží působení v intimně svědomí člověka, který nezná evangelium. Chtěla bych tu upozornit na to, že nikde není ani zmínky o tom, zda jiná nábožen-

ství mohou nebo nemohou být prostředníky milosti nebo cestou ke spáse. K tomu, co bylo řečeno, bych chtěla dodat, že *Lumen*

Encykliku *Ecclesiam suam* podepsal papež Pavel VI. 6. srpna 1964

gentium odd. 16 nám slouží vždy jako výchozí bod pro pochopení jiných dokumentů, které se následně budou týkat tématu nekřesťanů, jmenovitě *Nostra aetate* a dekretu *Ad gentes*.

Chtěla bych v tomto místě udělat poslední poznámku k hodnocení *Nostra aetate*. Domnívám se, že to není náhoda, že v jednom zveřejněném listu, jehož autorem je kardinál Augustin Bea (první předseda sekretariátu pro podporu jednoty křesťanů), se praví na adresu těch, kteří by chtěli přisuzovat tomuto listu hodnotu projevu učitelství úřadu, že tento dokument obsahuje ryze praktické pokyny pro specifický vztah mezi Církví a příslušníky jiných náboženství („normae practicae et pastorales ad agendum cum non-Christians“). *Nostra aetate* je tedy praktický doplněk k určující linii *Lumen gentium* (16) a obecně k ekzeziologii Koncilu.

Kdo tedy dnes na církevní úrovni ponechává stranou *Lumen gentium* (16) a přisuzuje prohlášení *Nostra aetate* charakter výroku učitelství úřadu, postupuje velmi naivně a dopouští se historické chyby.

Koncil se tedy nikdy nedíval na jiná náboženství jako na „cesty ke spáse“?

Svatopetrská bazilika - zasedání II. vatikánského koncilu

DRAMATICKÝ ODPAD OD CÍRKVE

Rakouská církev zaznamenala loni dramatický počet vystoupení z církve. Útěchou může být, že roste i počet návratů do církve, ale ten činí jen zlomek počtu těch, kteří církev opouštějí. Tak v diecézi Linec vzrostl počet výstupů z 5 970 v roce 2003 na 8 028 v roce 2004. To je nárůst o 35 %. Návratů je 673, o 7 více než v předchozím roce.

Ve Štýrsku je vývoj podobný. Z 6034 v roce 2003 stoupl počet odpadlých na 8347, tedy o 38 %.

Jako příčina se uvádí všeobecná tendence uvolnit svazek s velkými společenstvími, ale také špatný příklad některých církevních představitelů v několika diecézích.

Ke katolické víře se hlásí na 70 % Rakušanů.

Josef Niewiadomski, teolog z Innsbrucku, v rozhovoru s listem „Standart“ zpochybnil, že vlna odpadů v Rakousku souvisí v případě St. Pölten. „Přijímat to jako zdůvodnění vlny odpadů je sice na jedné straně pro církev typické a bude tomu tak i za patnáct let, ale na druhé straně je to příliš zjednodušené a neplodné.“ Podle něho je situace ve skutečnosti „mnohem hrozivější“, než na první pohled vypadá. Současné rekordní počty výstupů jsou jen krátkým výkřikem. V posledních letech totiž došlo k radikálnímu zprivatizování a zbanalování náboženství.

Otázka náboženství byla vystavena opravdovému „kulturně politickému zpusťování“. „Je tomu podobně jako v přírodě: Když se Boží zahrada nepěstuje, zaplevelí se. Výsledek je zřejmý také z hromadných výstupů z církve.“

Náboženství se stalo z důležité záležitosti pouze soukromým hobby, které stojí v supermarketu smyslu hodně daleko za sportem a zbožím pro volný čas. Když je Bůh pouhé hobby mezi jinými pro smysly atraktivnějšími, nepřipadá nikomu vystoupení z církve nijak těžké. Společnost už z velké části zapomněla, že náboženství je důležitý spojující článek ve fungující společnosti. Církev dnes stojí před obtížnou situací, protože lidé prostě nevidí žádný smysl v tom, vázat se na nějakou veřejnou instituci, která je celospolečensky kontrolována. Tento trend představuje velkou hrozbu. Jestliže nedojde k radikálnímu obratu, situace se ještě více vyhroťí.

Kath-net

Pokud jde o hodnocení role jiných náboženství, mluví Koncil o „přípravě pro radostné poselství“, čímž je míněno to „dobré a pravdivé“, co je možno najít v člověku a někdy i v různých náboženských směrech. Nikde není výslovná řeč o náboženstvích jako o cestě ke spáse.

Z historicko-teologického hlediska vedl tento z patristiky převzatý pojem „přípravy na radostné poselství“, jak ho používá *Lumen gentium* v některých teologických kruzích 20. století, k mylnému názoru, že náboženství, o kterých se mluví jako o „přípravě na evangelium“, je možno pokládat za cesty ke spáse. V jednom výzkumu, který jsem přednedávnem zveřejnila, ukazují jednoznačně, že pokud jde o koncilní akta, Koncil v žádném případě takové teze nechtěl podporovat.

Někdo by mohl nyní namítnout, že takové chápání Koncilu je v protikladu k ustavení sekretariátu pro nekřesťany.

To je pravda. Bylo by možno argumentovat, že Církev vytvořením sekretariátu pro nekřesťany toto pojetí Koncilu překonala.

Mnozí lidé si skutečně myslí, že vytvoření tohoto církevního zařízení se rovná uznání rovnocenné spásné role jiných náboženství. Ale tak tomu není. Poukazují na důležitý historický detail: 29. září 1964, tedy několik dní po encyklice, byly koncilním otcům předány oficiální „Poznámky“, ve kterých se vymezuje, čím sekretariát pro nekřesťany „není a nesmí být“.

Říká se zde v podstatě:

- Sekretariát není orgán koncilu, protože se jedná o pracovní pole týkající se „nekřesťanů“, tedy osob, pro které „neexistuje žádný platný důvod, který by mohl ospravedlnit jejich přítomnost na koncilu“.
- Úkol sekretariátu nespočívá ani v tom, „jednat o věroučných problémech ani se věnovat službě hlásání a milosti či úkolům misii“, nýbrž

v tom, „vybudovat kontakty s nekřesťany v rámci všeobecných otázek“.

Současně se poukazuje na „nebezpečí, která mohou ohrozit práci těch, kteří pracují v se-

retariátu pro nekřesťany, pokud nebudou dostatečně pozorní“: defetismus a lhůstevnost.

„Pod lhůstevností se rozumí nikoliv chlad nebo nevíra, s jakou se někteří setkávají v křes-

Assisi 22. ledna 2002

fánské víře, nýbrž postoj těch, kteří pokládají všechna náboženství za rovnocenná. Vidí v každém z nich paralelní cestu, která vede na vrchol hory. Proto říkají hostu, se kterým se setkají, že si nemusí dělat starosti s tím, po jaké cestě jde. Pokud jde o synkretismus, stačí se někud seznámit s náboženstvími Dálného východu, abychom zhodnotili sílu tohoto směru. Všechny známé náboženské směry se slévají do jednoho, když si všimáme jen některých sekundárních aspektů. Tento fenomén tak zesílil a zevšeobecněl, že se stal principem srovnávací vědy o náboženstvích. Pokládáme za důležité vyvarovat se těchto bezprostředních nebezpečí.“ Tak to stojí v koncilních aktech (AAS III/I, 0-35).

Chcete tím říci, že koncilní dokumenty mají věroučný charakter, zatímco ty, které pocházejí od Papežské rady pro mezináboženský dialog, někdejšího sekretariátu pro nekřesťany, pouze ryze pastorační hodnotu?

Jak je vidět z Poznámek, vysvětlují se zde nepřímou důvodem pro to, k čemu prohlášení *Nostra aetate* nebylo sekretariátem koncipováno, a připomíná se, že dokumenty Papežské rady pro mezináboženský dialog nemají věroučný charakter, nýbrž jsou jen praktické a pastorační povahy.

Ve světle toho, co bylo řečeno, můžeme konstatovat, že II. vatikánský koncil přikládá mezináboženskému dialogu především ryze praktický a pastorační význam, což platí i pro dokumenty Papežské rady.

Dialog vychází z křesťanského uvědomění a vyrůstá z přání dále předávat nezasloužený dar, že jsme se stali Božími dětmi. Tím je dán podle církevního zřetel i mimořádný lidský rys, totiž ten, vypracovat premisy, které umožňují mezinárodní spolupráci při překonávání konfliktů a řešení problémů.

(Dokončení příště)

Jiní přijdou na tvé místo

*Proč tolik nářku pro nedostatek kněží? Copak už dávno nena-
stal nový čas? Nepovolává Pán dělníky na svou vinici? Nestará se
dostatečně o novou generaci, královskou, prorockou a kněžskou?*

Nikoliv. Krize dorostu ne-
existuje. (Od které doby uvázl
Bůh v krizi?) Je-li nějaká krize,
pak je to spíše krize v oblasti
struktur a přijímání nových po-
volání: v tom, jak církev přijímá
ty, kteří přijali Pánovo volání.
Jsem velice dojat jejich ochotou
a jejich velkodušností. V celých
houfech se ukazují ryby u hladiny.
Člověk by musel být slepý,
aby to neviděl. Ale kdo prostírá
sítě? Kde jsou rybáři lidí? Ně-
kdy by stačila jiskra, láska, aby
rozdmýchala zbytek života. Ne-
ní zapotřebí významných řečí,
nákladných projektů. Stačí jed-
no jediné slovo, které vnese do
hloubi duše spásu jako šíp, slo-
vo, na které už dávno čeká. I po-
hled může někdy stačit. Pohled,
který prozrazuje, jaká je to ra-
dost náležet Bohu, takže by člo-
věk chtěl vědět, kde je zdroj ta-
kové radosti.

Ale protože tak mnozí vá-
hají dát najevo Ježíšovo volání,
protože by se prý nerespektova-
la svoboda svědomí, volá si Pán
mladší povolávače. Kéž jsou za
to požeňnání. A kéž jsou požeň-
nání už nyní.

Mnoho Samuelů si Pán již na-
šel v nové generaci. Děti a mla-
dí, kteří pochopili, že to není jen
tak někdo, kdo povolává, ale že
je to On, Pán.

Přicházím právě z Paray-le
Monial a byl jsem tam oprav-

du dojat počtem 9–13letých,
kteří se mi vyznali ze své lásky
k Bohu. A to nejsou jenom slo-
va! Jsou zde neklamná znamení,
že tu působí sám Ježíš, že jim
položil ruku na ramena a něžně,
ale naléhavě je volá jménem, že
stačí, aby vstali, otevřeli náruč
a odpověděli zcela samozřejmě
se Samuelem: **Zde jsem.**

Jejich tragédie je v tom, že
nemají nikoho, kdo by jim na-
slouchal, kdo by je bral vážně,
snad kromě jejich matky. Je tak
málo důvěru probouzejících
kněží pro mládež? Namá-
hají se tak málo, aby jim naslou-
chali, jako by byli na světě sa-
mi? Tak málo je těch, kteří by
je vzali za ruku, kterou k nám
napřahují? Necháme je prostě
padnout, tato Pánova povolání?
Bernard mi řekl s pláčem: „**Já
jsem dnes v noci nemohl spát.
Celou noc jsem to slyšel. Ráno,
když jsem se modlil Otče náš, ne-
věděl jsem, jak dál. Musel jsem
se prostě zastavit u slov ‚Bud’ vů-
le tvá‘. Ale já nepláču proto, že
jsem smutný...“**

A jedenáctiletý Denis se při-
znal rovněž se slzami v očích:
**Řekni mi, můžu udělat něco
pro Ježíše už teď? Chtěl bych
být knězem, ale nejraději teď,
hned teď.“**

Lidé jen čekají na smíření!

Daniel Ange: Svatí roku 2000

Není lepšího odpočinku než radost.

Svatý Tomáš Akvinský

*Radost není ve věcech: můžeme ji mít v hloubi své duše, ať už jsme
v temném vězení nebo v paláci.*

Svatá Terezie z Lisieux

*Toužím, aby ti nescházela radost, chtěl bych, aby se ti rodila doma.
A bude se ti rodit, protože radost je v tobě. Jiné formy radosti nenapl-
ňují srdce, jsou vnější a liché. Rozhodně nevěř tomu, že někdo je ve-
selý, protože se směje. Jen duch dokáže být radostný a povznést se pl-
ný důvěry nad každou událost.*

Seneca, římský filozof

Zlo přemůžeš jen dobrem

*Noviny celého světa přinesly fotografie anglického prin-
ce v uniformě s hákovým křížem, ve které se ukázal na maš-
karním večírku. Snad šlo o recesi mladíka, který si myslí, že
si může dovolit všechno. Po skandálu se princ musel omlu-
vit a otec mu za pokání uložil návštěvu Osvětlení. Zároveň
ale noviny připomínají stovky Čechů, kteří klidně přihlíželi,
jak neonacistická skupina v uniformách SS předvádí execu-
ci – zastřelení německého zběha. Skupina se předvádí už čty-
ři roky a úřady proti ní nikdy nezakročily. I jiné země mají
podobné problémy.*

Novináři se ptají: Ztratily
dnes symboly svůj význam?
Poučení z bolestné zkušenos-
ti se nepřenáší na další genera-
ce? Nebo už nevíme, co je do-
bro a co je zlo?

Bojím se, že odpověď na
všechny ty otázky je ANO. Ře-
šení problému však vidím jako
možné jen v širších souvislos-
tech. Pokud považuji za dobro
jen to, co mi něco přinese, co
je pro mě výhodné či příjem-
né, pak opravdu nemusím ob-
jevit, co je skutečné dobro. Po-
kud nevezmu vážně Boží auto-
ritu, chybí mi světlo, v němž by
zlo vrhalo stíny a šlo rozlišit od
dobra. Nedokážu-li však rozlišit
dobro a zlo, pak se nedá mluvit
o moudrosti, a nedokážu-li od-
mítnat zlo a konat dobro, nedá se
mluvit o spravedlnosti.

Postmoderní svoboda se ne-
cítí vázána minulostí. Mnohé
dnes neváže včerejší svatba ani
starý zvyk slušného chování.
Jestli mě dnes nezavazuje vče-
řejší závazek, jak by mě mohla
k něčemu zavazovat zkušeo-
nost dřívější generace? Nepo-
učím-li se však z chyb starších,
musím se spálit sám. Jaký je to
pokrok?

Dvacáté století udělalo hroz-
nou zkušenost nejen s naci-
smem, ale i s komunismem, kte-
rý náš zákon odsoudil jako zloči-
necký, a přesto má komunismus
dál své místo v parlamentu i v te-
levizi. Nedůslednost v odmít-
nutí jednoho zla vede k tole-
rancii jiného zla. Jasný postoj
ke zlu historickému ovšem ne-
jde oddělit od stejného postoje

ke zlu dnešnímu, ať je to napří-
klad Irák, Afghánistán, Čečna,
přehlížená Afrika, či chudí La-
tinské Ameriky. Můžeme však
vyžadovat odmítání zla v poli-
tice, když neodoláme pokuše-
ní k podvodům v ekonomice
a z násilí, vražd a nemravností si
uděláme televizní zábavu?

Kdosi říká, že boj proti lid-
ské hlouposti se vyhrát nedá.
Ale běda nám, kdybychom pro-
ti ní nebojovali. Snad podobně
můžeme říct: Boj proti zlu se ve
světě nevyhraje, ale běda, když
se s ním nebude bojovat. Žád-
né zlo se však nemůže přemo-
ci zlem. To jen zlo rozmnožuje.
Zlo je možné přemoci jen dob-
rem. Podobně jako se tma pře-
konává světlem.

Naríkat nad zlem je zbyteč-
nost a ztráta času, pokud neza-
čneme s nápravou. Vychovávat,
vést či inspirovat k volbě do-
bra a odmítání zla mohou však
účinně jen ti, kteří najdou nej-
prve odvahu dělat to důsled-
ně sami. Jestli pak spojí své sí-
ly s jinými, nějaké plody budou
jisté. Bez námahy a odříkání to
ovšem nepůjde.

Skvělým příkladem může být
Matka Tereza. Nedala se odra-
dit velikostí zla, které nemohla
odstranit svou silou. Na svém
úseku dělala maximum. Plody
se ukázaly na mnoha místech
světa skrze lidi, kteří ji násle-
dovali. Nemohl bych podobně
stavět hráz zlu i já?

*Jan Graubner
Proglas, leden 2005*

JÁ JSEM TO, KTERÝ S TEBOU MLUVÍ (Jan 4,26)

Tak jako se Ježíš přiblížil k Samaritánce u Jakubovy studnice, tak se přibližuje k tomu, kdo je slepý a nevidí Boží dar, který by mu dal poznat, kdo je ten, s kým mluví.

U studnice Jakubovy kolem poledne, když jsem hovořil se Samaritánkou, nastala pro ni hodina milosti a ona mi řekla: „Vím, že musí přijít Mesiáš.“ Já jsem odpověděl: *Já jsem to, který s tebou mluví.*⁽³⁶⁾

Její srdce bylo osvíceno milostí, takže skrze mé lidství poznala mé božství a naplněna láskou a naději se mi klaněla.

Já jsem to, kdo mluví také s tebou: hledal jsem tě až do úmoru na cestách světa, je to tvůj

Ježíš, který se k tobě přibližuje v proměněné Hostii.

Já jsem to, kdo tě žádá jako Samaritánku, abys mi dal trochu vody tvého zármutku a tvých slz, aby uhasila mou žízeň; je to Ježíš, kdo tě žádá o tuto malou almužnu. Odepřeš mi ji?

Kdybys poznal Boží dar! Kdybys pochopil, jak velice tě miluji! Kdybys byl schopen pochopit nekonečnou lásku, s jakou tě následuji, kamkoliv jdeš! Kdybys viděl velikou touhu prokázat ti dobro! Kdybys viděl svýma očima množství milostí, které jsem získal svou Krví a které tě zaplavují!

Otevři své srdce a přijmi je! Kéž bys dokázal ocenit můj Kříž, tajemství, která v sobě obsahuje, a rozkoše, které ti uchovává pro okamžik, kdy ho s láskou obejměš. Kéž bys pochopil, kdo je Ten, který ti říká: *Dej mi napít!*

Poslouchej, poslouchej, přišla hodina tvé spásy. Já jsem to, kdo s tebou mluví, kdo ti chce odpustit, kdo se k tobě přibližuje s velkou něhou Spasitele. Pojď! Jsem zde!

Děkččinění

Ježíši, Spasiteli a moje naděje: *Mluv, protože Tvůj služebník Tě poslouchá.*⁽³⁷⁾ *Jen Ty máš slova věčného života.*⁽³⁸⁾

ROZJÍMEJTE VE SVÉM SRDCI O MÝCH RANÁCH

Modlete se horlivěji než kdykoliv předtím k mým svatým ranám. Uctivejte jizvy mé nevýslovné lásky k vám a rozjítejte o nich ve svém srdci. Je jich tolik a ony vám mohou při vaší modlitbě stále znovu vyprávět o mé lásce. Není zranění, které by se mu mohlo vyrovnat, stejně jako moje láska je nepředstavitelně mnohoznačná. A přece proudí rány a láska popolu a jsou spojeny ve středu veškeré lásky: v mém Nejsvětějším Srdci.

Tyto jedinečné rány lásky chci především svěřit vaší lásce, vaší modlitbě, vaší úctě. Tato láska je vaší bezpečnou zahradou ve všech bouřích a zkouškách, kterých nemůžete zůstat ušetřeni. Ale v mém Srdci je všechny snesete. Přicházejte proto všichni k mému Srdci. Nenechte se nikým a ničím oddělit od mé lásky.

Sestra Františka od Ukřižované Lásky

JÁ JSEM (7)

Jsi to Ty, kdo hovoří k mému srdci jazykem lásky, touto zneuznanou řečí Kříže, která obsahuje tolik radosti.

Kdo mě může odloučit od Tebe? *Tvoje radost je uprostřed lidských synů.*⁽³⁹⁾

Pro moji ubohost a slabost je pro mě obtížné pokoření, tíživá poslušnost, smutné přijímání, nesnesitelné pokušení, obtížné utrpení, nesnesitelný jakýkoliv kříž.

Mám strach opustit svá potěšení, jsem zbabělý, když mám zvítězit nad sebou, ale s Tebou, můj Ježíši, mohu všechno.

Zbav mě chladu a dej mi dar modlitby, abych mohl naslouchat Tvému hlasu, který mi dodává odvahy, abych pracoval z lásky k Tobě.

Mluv ke mně, Ježíši, Dobroto nekonečná, a řekni mi, jako jsi to zjevil Samaritánce, *všechno, co jsem udělal*, aby se mé srdce odělo kajčností.

Dej mi vody Tvé Krve, aby obmyla mé srdce.

Pane, dej mi té vody!

Maria, Matko Toho, který je věčné Slovo, dej, ať dovedu v tichosti naslouchat hlasu Tvého Ježíše. Amen.

Myšlenky pro život

Jsi v pokoji? Modli se, a modlitba ti ho zachová.

Jsi v pokušení? Modli se, a modlitba tě ochrání.

Upadl jsi? Modli se, a modlitba tě pozvedne.

Jsi skleslý? Modli se, a modlitba tě posilní.

Předevzetí

Ježíši, dnes budu pozorný k Tvému hlasu, nenechám se rozptylovat.

* Pane, prosím Tě za kněze, kteří strádají.

* Pane, ať rodiny naslouchají Tvému hlasu a věří v Tebe.

⁽³⁶⁾ Jan 4,25-26; ⁽³⁸⁾ Jan 6,68;

⁽³⁷⁾ 1 Sam 3,10; ⁽³⁹⁾ srov. Př 8,31

ZDRŽENLIVOST PŘEVLÁDÁ

Většina mladých lidí v USA je „sexuálně neaktivní“, protože se vědomě rozhodli počkat. To je výsledek studie NBC – News a People Magazin. Jejich rozhodnutí je ovlivněno hodnotami a vírou. Svůj vliv mají také obavy o zdraví a postoj rodičů. Podle studie 87% dospívajících ve věku od 13 do 16 let nemělo dosud pohlavní styk a většina (73%) ani jiný intimní kontakt.

Na 74% dotázaných odpovědělo, že se vědomě rozhodli rezignovat na předčasné sexuální styk. U 42% je zdůvodnění tohoto postoje v náboženském přesvědčení.

ÚBYTEK POTRATŮ V USA

Podle *Cathnews* se v USA provádí stále méně potratů. Mluví biskupské konference prohlásila: „Stále více lidí věří tomu, že každé dítě má právo na to, aby se narodilo, a že ženy potřebují větší podporu.“

OBRAÑA NÁBOŽENSKÉHO CÍTĚNÍ

Athénský soud odsoudil v nepřítomnosti rakouského ilustrátora Gerharda Haderera k šesti měsícům vězení za karikatury Ježíše Krista, které urážejí náboženské citění lidí. Stalo se tak na základě žaloby, kterou podala řecká pravoslavná církev. Prokurátor dal zkonfiskovat všechny exempláře jeho knihy.

ZA VÝUKU NÁBOŽENSTVÍ NA ŠKOLÁCH

Katolický svaz rodičů v Španělsku shromáždil již 3 miliony podpisů pod petici, aby na školách zůstala zachována výuka náboženství. Sdružení chápe tento výsledek jako „historický a v našich demokratických dějinách ještě nikdy nevidaný milník společenské angažovanosti“. Výsledek ukazuje přání většiny španělských rodin. Rodiny se brání, aby nebylo náboženství z výuky odstraněno nebo znehodnoceno „modelovým balením“.

-kipa-

Sv. Valentýn a svátek zamilovaných

14. února mají svátek všichni zamilovaní, dovidáme se to z novin, časopisů, rádií i televizi, je přece svatého Valentýna. Svátek se k nám dostal z anglosaských zemí, kde má jeho slavení dlouhou tradici hlavně mezi mladými chlapci a děvčaty, kteří si posílají navzájem milostná psaníčka a pohlednice. Často jsou však míněna spíš žertem než vážně. Je to jistě i den, kdy si mladí lidé vyjadřují navzájem své sympatie, které se jinak ostýchají dát najevo. Rodiče, vychovatelé i kněží by pak měli tohoto dne využít k tomu, aby mládež upozornili, že je velký rozdíl mezi zamilovaností, která je pouze přitažlivostí mezi dvěma pohlavími, a láskou, která chce pro toho druhého dobro a je usměrňována rozumem a vůlí. Zamilovanost, pokud nepřeroste v lásku, pro trvalý a šťastný vztah nestačí. Jak s tím vším souvisí sv. Valentýn?

Valentin byl knězem, některé prameny jej ztotožňují s umbrijským biskupem města Terni, který přišel v šedesátých letech 3. století do Říma. Způsobem svého života, moudrostí i dobročinností si získal mnoho přátel a obdivovatelů mezi křesťany i pohany. V Římě tehdy zuřilo z rozkazu císaře Claudia (Claudius II. Gothicus, 268–270 n.l.) pronásledo-

vání křesťanů. Valentýn chodil navštěvovat uvězněné křesťany a pomáhal jim i jejich rodinám. Byl zatčen a vyslýchán samotným císařem, který si byl velmi dobře vědom, že má před sebou váženého a moudrého muže. Celý výslech popisují *Akta Sanctorum*, která čerpají informace ze soudních protokolů, určených pro archiv prokonzula města Říma. Císař vyjádřil nejprve podivení nad tím, že muž tak moudrý jako Valentýn si libuje v pošetilé křesťanské pověře, a označil křesťany za nepřátele říše. Valentýn se bránil tím, že nejen není nepřitelem říše, ale že zachovává říšské zákony a modlí se za císaře i celou říši. Dále s přesvědčivou výmluvností dokazoval, že pohanská božstva jsou vylhaná a že jediného pravého Boha vyznává ten, kdo věří v učení Ježíše Krista. Císaři se jeho obhajoba tak líbila, že se jeho rádci obávali, aby se sám nestal křesťanem. Nakonec císař soudní jednání přerušil a poručil svému náměstkovi Kalpurniovi výslech dokončit. Protože Kalpurnius viděl, že je císař Valentinovi nakloněn, nechtěl se jím dále zabývat a poslal jej soudci Asteriovi. Když Valentýn uviděl v Asteriově domě sošky domácích bůžků, hlasitě zvolal: „Kéž Ježíš Kristus, který je

pravým světlem, vyvede obyvatele tohoto domu ze tmy bludu. Kéž je osvítil, aby poznali jediného pravého Boha.“ Pohan Asterius na to reagoval naprosto prakticky. Prohlásil, že uvěří v Ježíše Krista, pokud vrátí zrak slepé dívce, která žije v jeho domě. Dívku přivedli. Valentýn se nad ní pomodlil a dívka prohlédla. Asterius padl v úžasu na kolena a prosil Valentýna o vyučení v křesťanské víře a o křest. Spolu s ním se nechali pokřtít všichni, kteří patřili k jeho domu. Zpráva o události se roznesla po městě. Pohané vtrhli do Asteriova domu, Valentýn byl zbit, vyvečen za město a na Flaminiově silnici štat mečem. Stalo se to roku 269. Valentýnovo mučednictví i místo, na kterém byl popraven, bylo vždy bezpečně doloženo. V minulém století byl dokonce nalezen jeho hrob pod zříceninou baziliky, která mu bývala zasvěcena.

Valentýn byl odvážný, statečný a moudrý. Lidé to o něm věděli a vážili si ho. Určitě na něj ještě dlouho po jeho smrti vzpomínali všichni, kterým jakkoli pomohl. Možná byl mezi nimi i nějaký zamilovaný pár, kterému Valentýnova pomoc umožnila začít společný život. Dost možná, že se právě dívka, které se na Valentýnovu přimluvu navrátil zrak, stala šťastnou nevěstou. To všechno se už nedovíme a není to zas tak důležité. Důležité je, že Valentýn miloval Boha celým srdcem, celou myslí a ze všech svých sil, a proto také miloval své bližní (jako ostatně všichni světci). Prosme tedy svatého Valentýna, aby se od něj i dnešní mladí lidé naučili, co je to láska.

Literatura:

Isidor Vondruška: Životopisy svatých v pořadí dějin církevních, část první, str. 120–121, vydal L. Kunčíř, Praha 1930

Ernest Hello: V jednom společenství

Prof. Dr. L. Svoboda, DrSc. a kol.: Encyklopedie antiky, Praha 1973

VRAŽDA SLOVENSKÉHO KNĚZE

V ruském městě Brjansk, 400 km východně od Moskvy byl zavražděn kněz slovenského původu Jan Hermanovský. Policie již zatkla jeho vraha. Tento katolický kněz působil původně v Itálii a po krátkém návratu do vlasti odešel v roce 1999 jako misionář do Ruska. O motivech jeho vraždy není zatím nic známo.

-rv-

PLAČÍCÍ MADONA

Mons. Girolamo Grilli z Civitavecchia-Tarquinia požaduje oficiální uznání zázraku, ke kterému došlo v jeho městě před deseti lety. Experti nejrůznějších oborů provedli šetření sochy Panny Marie, která ronila krvavé slzy. Výsledky jsou předmětem diecézního šetření. Biskup sám posuzoval fenomén nejdříve skepticky, ale pak se sám stal jeho svědkem.

Corriere della Sera

JIŽNÍ AMERIKA

„Úbytek věřících je smutná realita, která nás jakožto pastýře latinskoamerických církví staví před vážnou výzvu. Počet věřících v této části světa stále povážlivě klesá.“ Řekl to Cipriano Calderon, viceprezident Papežské komise pro Latinskou Ameriku.

ROZHODNUTÍ FARNÍ RADY

Diecéze Linec na sebe upozorňuje stále více nejen závažnými liturgickými zlořády, které se rozvíjejí i po papežském dokumentu *Redemptionis Sacramentum*, ale i dalšími výstřelky.

Ve farnosti Wels vyslovila farní rada souhlas s tím, aby se do farní budovy nastěhovala farářova přítelkyně a bydlela spolu s ním. Není to nijak ojedinělý případ. Zdá se už velmi pravděpodobné, že v diecézi bude brzy provedena apoštolská vizitace.

Kath-net

LITURGICKÁ ČTENÍ – pokračování ze str. 3

Evangelium – Mt 4,1-11

Ježíš byl vyveden od Ducha na poušť, aby byl pokoušen od ďábla. Když se postil čtyřicet dní a čtyřicet nocí, nakonec vyhladověl.

Tu přistoupil pokušitel a řekl mu: „Jsi-li syn Boží, řekni, ať se z těchto kamenů stanou chleby.“

On však odpověděl: „Je psáno: ‚Nejen z chleba žije člověk, ale z každého slova, které vychází z Božích úst.‘“ Potom ho ďábel vzal s sebou do Svatého města, postavilho na vrchol chrámu a řekl mu: „Jsi-li syn Boží, vrhni se dolů. Je přece psáno: ‚Svým andělům dá o tobě příkaz, takže tě ponесou na rukou, abys nenarazil nohou na kámen.‘“

Ježíš mu odpověděl: „Také je psáno: ‚Nebudeš pokoušet Pána, svého Boha.‘“

Zase ho vzal ďábel s sebou na velmi vysokou horu, ukázal mu všecka království světa i jejich slávu a řekl mu: „To všechno ti dám, jestliže padneš a budeš se mi klanět.“

Tu mu Ježíš řekl: „Odejdi, satane! Neboť je psáno: ‚Pánu, svému Bohu, se budeš klanět a jen jemu sloužit.‘“ Potom ho ďábel nechal – i přistoupili andělé a sloužili mu.

**FESTIVAL DUCHOVNÍ HUDBY SVATÉ CECILIE v Ústí nad Orlicí,
10. ročník – sobota 1. a 8. října 2005**

Cecilská hudební jednota Ústí nad Orlicí, Římskokatolická farnost – děkanství Město Ústí nad Orlicí vyhlásují 10. ročník Festivalu duchovní hudby svaté Cecilie. ● **Sobota 1. října 2005** – 1. část festivalu – chrámoví varhanici. ● **Sobota 8. října 2005** – 2. část festivalu – chrámové sbory. ● Festival bude zakončen společně zpívanou mší svatou – votivní „0 eucharistií“.

Na výběrový festival se může přihlásit každý chrámový varhaník a chrámový sbor na adrese: Římskokatolická farnost – děkanství, Kostelní 19, 562 01 Ústí nad Orlicí. Obálku označte slovem „FESTIVAL“.

Informace: Oldřich Heyl, tel.: 461 612 379, mobil 603 978 462, e-mail: oldrichhey@seznam.cz. Zájemcům obratem zašleme přihlášku a podrobné podmínky festivalu (včetně společně zpívaných skladeb při mši svaté). O informace žádejte neprodleně, uzávěrka přihlášek je 31. března 2005.

Maticе svatokopecká zve zájemce na přednášku plk. Ing. Františka Valdštiny na téma Český stát na cestě k husitství, která se uskuteční **v neděli dne 20. února 2005 v 16.00 hod.** ve Francouzském sále svatokopecké fary.

**MISIONÁŘI OBLÁTI PANNY MARIE NEPOSKVRNĚNĚ SLAVÍ
179. LET OD SVĚHO ZALOŽENÍ**

17. února to bude již 179 let, co papež Lev XII. schválil řeholní stanovy Misionářů oblátů Panny Marie Neposkvrněné (OMI). Tento misijní řád, založený svatým Evženem de Mazenodem v jižní Francii, se od té doby rozrostl do všech končin světa. Dnes působí misionáři oblátů v 70 zemích světa a od roku 1911 také v Čechách, s dvacetiletou přestávkou mezi lety 1970 až 1990. Dnes je v Čechách osm oblátů (Češi, Poláci a Rakušané) na čtyřech místech – České Velenice, Tábor-Klokoty, Kroměříž a Suchdol nad Lužnicí. Před dvěma lety byl z Čech vyslán také první misionář, otec Roman Musil, na Haiti.

Všichni přátelé a příznivci oblátů jsou zváni společně s nimi oslavit 17. února jejich svátek.

Při této příležitosti budou také uvedeny do provozu internetové stránky oblátů v češtině, na nichž najdete více informací o tomto misijním řádu, fotografie a aktuální zprávy z misí z celého světa. Stránky naleznete pod adresou: www.oblati.cz

Orel jednota Olomouc srdečně zve na pásmo diapositivů a vyprávění **EGYPT NEJSOU JEN PYRAMIDY**. Datum konání – **úterý 22. února 2005 v 16 hodin** (konec v 17.45 hodin, v 18 hodin možnost zúčastnit se mše sv.), místo konání – přednáškový sál dominikánského kláštera na Slovenské ulici v Olomouci. Přednáší **P. Mgr. Jan Linhart**, spirituál Teologického konviktu v Olomouci. Vstupné dobrovolné. Přijďte všichni, kdo chcete spolu s námi putovat do pouštních klášterů, na horu Mojžíšovu či k Rudému moři!
Další pásmo bude v úterý 15. března 2005 v 16 hodin – téma: **INDICKÁ MOZAIKA** (o lídech, městech, přírodě a charitativním díle „Adopce na dálku“). Přednáší P. Linhart. Bližší informace na tel. 723 044 059 (br. Dehner).

19. brněnský pochod pro život proti usmrcování dětí v lůně matek se bude konat **v sobotu 12. 2. 2005**. Mše sv. v kostele Neposkvrněného početí Panny Marie vedle Úřadu práce na ul. Křenové 21a v 9.30 hod. Poté v 10.30 hod. následuje modlitební pochod. Přijďte, prosíme!

ZA MÍR VE SVĚTĚ

Starosta města Florencie spolu s kardinálem Eliem Antonellim připravují mezináboženské setkání, které se má zabývat otázkou obnovy a zachování míru ve světě. Při tradičním předání papežova poselství k Světovému dni míru rozhodli se společně církevní představitelé a politikové, že ještě v tomto roce uspořádají setkání na téma Islám.

NEJSTARŠÍ MINISTRANT SVĚTA

Papež Jan Pavel II. poslal zvláštní písemné požehnaní Petru Staleyovi z Velké Britanie. Tento muž již 82 let vykonává funkci ministranta v kostele v Gloucester. 89letý Petr Staley může používat titul „nejstarší ministrant světa“.

-adn kronos-

Další část četby na pokračování o PIU XII. bude z technických důvodů uvedena až v příštím čísle.

Liturgická čtení

Neděle 13. 2. – 1. neděle postní

1. čt.: Gn 2,7-9; 3,1-7
Ž 51(50),3-4.5-6a.12-13.14+17
Odp.: srov. 3a (*Smiluj se, Pane, neboť jsme zhrěšili.*)
2. čt.: Řim 5,12-19
Ev.: Mt 4,1-11

Čtvrtek 17. 2. – připomínka sv. Alexia a druhů

1. čt.: Est 14,1.3-5.12-14
Ž 138(137),1-2a.2bc-3.7c-8
Odp.: 3a (*Kdykoli jsem tě volal, Hospodine, vyslyšels mě.*)
Ev.: Mt 7,7-12

Pondělí 14. 2. – ferie

1. čt.: Lv 19,1-2.11-18
Ž 19(18),8.9.10.15
Odp.: Jan 6,6.3b (*Tvá slova, Pane, jsou duch a jsou život.*)
Ev.: Mt 25,31-46

Pátek 18. 2. – ferie

1. čt.: Ez 18,21-28
Ž 130(129),1-2.3-4ab.4c-6.7-8
Odp.: 3 (*Budeš-li uchovat v paměti víny, Hospodine, Pane, kdo ob stojí?*)
Ev.: Mt 5,20-26

Úterý 15. 2. – ferie

1. čt.: Iz 55,10-11
Ž 34(33),4-5.6-7.16-17.18-19
Odp.: 18b (*Hospodin vysvobodil spravedlivé z každé jejich tísně.*)
Ev.: Mt 6,7-15

Sobota 19. 2. – ferie

1. čt.: Dt 26,16-19
Ž 119(118),1-2.4-5.7-8
Odp.: 1 (*Blaze těm, kteří krácejí v zákoně Hospodinově.*)
Ev.: Mt 5,43-48

Středa 16. 2. – ferie

1. čt.: Jon 3,1-10
Ž 51(50),3-4.12-13.18-19
Odp.: 19b (*Zkroušeným a pokorným srdcem, Bože, nepohrdneš.*)
Ev.: Lk 11,29-32

Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne:	NE 13. 2.	PO 14. 2.	ÚT 15. 2.	ST 16. 2.	ČT 17. 2.	PÁ 18. 2.	SO 19. 2.
Antifona	270	270	270	270	270	270	270
Žalm	783	783	783	783	783	783	783
Ranní chvály:							
Hymnus	270	271	272	271	272	271	272
Antifony	288	828	843	858	874	890	906
Žalmy	813	828	843	858	874	890	906
Kr. čtení a zpěv	288	292	295	298	302	305	309
Antifona k Zach. kantiku	288	292	296	299	302	306	309
Prosby	289	292	296	299	302	306	309
Záv. modlitba	289	293	296	300	303	306	310
Modlitba během dne:							
Hymnus	273	273	273	273	273	273	273
Antifony	273	273	273	273	273	273	273
Žalmy	818	833	849	863	879	895	911
Krátké čtení	289	293	296	300	303	307	310
Záv. modlitba	289	293	296	300	303	306	310
Nešpory:							
Hymnus	268	268	268	269	268	268	268
Antifony	286	290	838	853	868	884	900
Žalmy	808	823	838	853	868	884	901
Kr. čtení a zpěv	286	291	294	297	301	304	307
Ant. ke kant. P. M.	287	291	294	298	301	304	308
Prosby	287	291	295	298	301	305	308
Záv. modlitba	289	289	293	296	300	303	314
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1260

NOVINKA

BERME ĎÁBLA VÁŽNĚ

Adolf Rodewyk SJ

Německý jezuita, exorcista žijící v minulém století, hovoří o protivníkovi, který chce ukořistit pro sebe lidské duše. Tím protivníkem není nikdo jiný než ďábel. Rodewyk vysvětluje, jak se do světa dostalo zlo a jaké úskoky a lsti ďábel používá. Jde o cennou příručku pro každého, komu není lhostejný osud jeho duše.

Matice cyrilometodějská s. r. o., brož., A6, 62 stran, 45 Kč

AVE CRUX, SPES UNICA

(Zamyšlení na křížové cestě)

Petr Piřha

Petr Piřha vede člověka dnešních dnů k intimnímu setkání s Kristem ve vrcholném utrpení. Skrze jeho kříž nachází Krista v našich utrpeních. Zamýšlí se také nad vznikem pobožnosti křížové cesty. Předmluvu napsal biskup J. Hrdlička. Kniha je doplněna černobílými ilustracemi. Vyšlo s církevním schválením. Vydání druhé.

Studio Gabreta spol. s r.o., váz., 240x170 mm, 152 stran, 200 Kč

Z JINÝCH NAKLADATELSTVÍ

KŘÍŽOVÁ CESTA

Josemaría Escrivá de Balaguer

Přitažlivé rozjímání nad utrpením Kristovým s myšlenkami zakladatele Opus Dei Mons. Escrivá. Vyšlo s církevním schválením. Druhé vydání.

Cesta, brož., 145x80 mm, 104 stran, 68 Kč

CESTOU ZA KRISTEM

Věnceslava Fišerová

Rozjímání, která mohou pomoci lépe pochopit Kristovu obět a do větší hloubky promýšlet problematiku současné doby, našeho povolání a poslání i našeho osobního vnitřního života. Texty se staly inspirujícím pramenem pro rozjímání křížové cesty i pro biskupa J. Hrdličku. Druhé vydání.

Trinitas, brož., A6, 88 stran, 55 Kč

KŘÍŽOVÁ CESTA S MEDITATIVNÍMI OBRAZY

P. Ing. Stanislav Weigel

Krátká zamyšlení nad jednotlivými zastaveními křížové cesty, doprovázená meditativními obrazy P. Weigla. Vytiskeno na křídovém papíře. Vyšlo s církevním schválením.

Jiří Brauner - Kartuziánské nakladatelství, brož., A6, 40 stran, 58 Kč

MLADÍ JDOU S KRISTEM

(Křížové cesty pro děti a mládež)

Věnceslava Fišerová

Deset křížových cest, které lze rozjímat jak v kostele, tak i ve společenství mládeže a v rodinném prostředí. Druhé vydání.

Trinitas, brož., A6, 72 stran, 49 Kč

Objednávky knih - tel. 587 405 431, fax 585 222 803

Administrace a inzertce týdeníku Světlo - tel./fax 585 222 803

Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1, e-mail: knihy@maticecm.cz

Kompletní nabídku knižní produkce MCM naleznete na internetové adrese

www.maticecm.cz

772 00 Olomouc 2
147/2002
P.P.

TZ

771 11 Olomouc 1
Dolní nám. 24
Matice cyrilometodějská s. r. o.